

Brassói Lapok

XL. évfolyam
123 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hétlő
1934. évi június 4

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 8 lej négyzetcenti méterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK SZATMÁRT!

Mi lesz velünk?!

A magyar kisebbség elleni hajsza egyre jobban kiteljesedik
A tanítók után a vasutasok és a vasutasok után a postások következnek
Sürgősen mozduljon meg a Magyar Párt
Ijesztő megnyilatkozások szériája, amelyben azonban döbbenetes rendszer jelentkezik

Brassó, június 3.
A kisebbségüldözés egyre általánosabbá és intézményesebbé válik. A szorványosan beérkező, helyi jelentőségűnek látszó jelentéseket új jelentések egészítik ki, összefonódnak a régiékkal, jelentőségükben megnőnek s egyre inkább bizonyítékok arra, hogy az egész Erdélyre és minden kisebbségre kiterjedő hatalmas és megszervezett támadással kerülünk szembe. Olyan támadással, amelynek célja világos: kiűzni a darab kenyeret a kisebbségi alkalmazottak kezéből s aztán minden helyet, amelyhez az államnak csak valami köze van, a többségi nemzet fiainak juttatni oda. Visszaszorítani könyörtelenül és tekintet nélkül a kisebbségi elemeket minden olyan helyről, amely megélhetést, mégha nagyon szerény megélhetést nyújt is, hogy a megüresedett helyek a többségi nép kezére kerülhessenek.

Nincs ebben a törekvésben semmi megfontolás, semmi emberséges habozás, semmi megfontolása annak, hogy vannak Erdélyben jelentősen nagy területek, ahol a magyarság egységes tömegben él, ahol ez a nagy és kíméletlen előretörés nemcsak erkölcsi, hanem gyakorlati károkat is okoz. Elbocsátják a magyar postamestereket, noha kisebbségi vidéken, a postamesterek magyar tudása elengedhetetlen szükségesség volna. Marosvásárhelyen kiverik a városházáról a magyar tisztviselőket, noha a 90 százalékos magyar többségű városban a lakosság és a tisztviselők közötti könnyű, az anyanyelven történő érintkezés a városi munkának és ügykezelésnek is feltétlen szükségessége. A felekezeti iskolai tanítók és tanárok fölött kongatják már a lélekharangot, noha kivégzésükkel egyszerre bénítják meg az oktatást azokon a vidékeken, ahol a csak románul tudó tanítók és tanárok műveltséget nem terjeszthetnek, közoktatást nem végezhetnek. Elég világos példa erre a székelyföldi állami iskolák elért „eredménye”: a gyermekek nem tanulnak meg írni és olvasni s nem tudnak tisztességesen magyarul akkor, amikor románul sem tudnak semmit.

Azonban nem a belátás és az okosság szabályozza ezt a nagy nemzeti rohamot, hanem a türelmetlenség és az elfogultság. Aldozat a jobboldali türelmetlenség felé. A Németországban kitenyészített eszme romániai kiteljesedése.

Nem dughatjuk ölbe a kezünket s nem tűrhetjük hang nélkül, jajgatás nélkül, tiltakozás nélkül, hogy keresztül menjen rajtunk a kerék. Igaz, azt sem tudjuk megmondani, hogy mi volna a leghelyesebb védekezési módszer. Ezt azonban meg kell találnia az erdélyi magyarság erre hivatott szerveinek.

Haladéktalanul mozduljon meg a Magyar Párt, mozduljanak meg az egyházak, minden magyar társadalmi egyesület és minden összeköttetés. Rá kell járni a miniszterelnökre, rá kell járni a kormányra, tiltakozni kell és kérni kell, panaszolkodni kell és — követelni is kell, ha már idáig jutottunk. Szedjen össze a Magyar Párt minden erőt, amint mint párt jelent s használja fel azt az erőt is, amelyet a magyarság egyetemes megmozdulása jelent, értékesítse azokat a viszonylatokat is, amelyek Romániának a hitleri eszmék elleni harcot teszik kötelességévé.

Valamilyen védekezési eszközt, lehetőséget találni kell, mert minden jel arra vall, hogy az erdélyi magyar kisebbség s általában a romániai kisebbségek eljutottak addig a pontig, amikor az önvédelmi harc a mindennapi kenyeret jelenti.

Újabb roham a magyar vasutasok ellen

A CFR hivatalos lapjának legutóbbi száma „üres”-nek hirdeti 116 olyan állomást, ahol még kisebbségi nemzetiségű főnökök vannak. A kérdéses állomások mind a fővonal mellett fekszenek.

A fővonalakon és a magyarlakta vidékek szárnyvonalain már kicserélték az összes régi magyar pályafelügyelőket. Most a mozdonyvezetőkre került a sor. Ebben a pillanatban arról van szó, hogy az összes magyar mozdonyvezetőket az okiráltságba helyezik át, de ott sem a fővonalakra, hanem a jelentéktelen mellékvonalakra. Az erdélyi magyar vasúti mérnökök javarészt már átküldötték az okiráltságba. Most újabb áthelyezés előtt állanak azok a mérnökök, akiket eddig megtartottak a fővonalakon. Kikérlik őket is a mellékvonalakra. A magyar forgalmisták is kicserélés előtt állnak és áthelyezik, vagy éppen elbocsátják a magyar vonatkísérőket is.

Egyesre mindenütt, minden vonalon! A brassói vasúti fűtőházról 40 kisebbségi mozdonyvezetőt helyeztek át. Néhányan közülük azonnal költözködniük kellett. Javarészüket az okiráltságba kerül, néhány az egészen jelentéktelen mellékvonalakra. Csak az tudja elképzelni, hogy mit jelent a gyakorlatban ezeknek az embereknek az áthelyezése, aki ismeri valamennyire a vasúti-vontatási szolgálat természetét. Itt kell hagyniok a régi ismereteket, amelyek már minden vas-

ge-zugát ismerik és ismeretlen helyre kell költözniük, ahol a legjobb szándékuk mellett sem tudnak úgy megfelelni kötelességüknek, mint itthon. A vasúti vezérigazgatóságnak azonban, úgy látszik, ez nem fontos. Amint nem fontos az sem, hogy ezeknek az amúgy is gyatrán fizetett vasutasoknak most itt kell hagyniok házacskáikat, a jobb időkben gyűjtött vagyongajukat, holott az a házacska és vagyongajuk biztosította nekik a megélhetést a szűkös fizetés mellett. Áthelyezésük a szűkös élelmében egyet jelent az anyagi tönkretételükkel.

A romániai vasúti szolgálat és a közlekedési viszonyok az utóbbi két év alatt dicsőrelesen megjavult. Most mintha csak ezt a javulást akarnák eltörölni, vadidegen vidékre helyezik a magyar vasutasokat és vadidegen embereket hoznak a helyükbe. Kinek kellene jobban tudni a vasúti vezérigazgatóság embereit, hogy mennyi katasztrófa oka rejlik abban, hogy a mozdonykísérők az egymást követő vonatokról, találkozásokról nem ismerik kellően a terepet? A kisebbségi vasutasok nem politizáltak, csak dolgoztak, s még erejükön felül is teljesíteni akarták a kötelességüket, mert jól tudták, hogy nekik aztán igazán meg kell állniok a helyükben, ha ragaszkodnak ahhoz a kenyérhez, amit a vasút nyújt. Számtalan felelős nyilatkozat állapítja meg, hogy a kisebbségi vasutasok a vas-

úti szolgálat legszebb teljesítményeit nyújtották. Most mindez még sem fontos, most az a fontos, hogy kikerüljenek a vasúttól, vagy eldugják őket a jelentéktelen mellékvonalakra addig is, amíg vége velük az egészséget és az életet állandóan veszélyeztető terhes szolgálat.

Hát semmi sem fontos már, csak a kisebbségek elleni gyűlölet és az ebből származó könyörtelen hajsza?

Elküldik a brassómezei kisebbségi postamestereket is

Tegnap irtuk meg csak, hogy Csikmege összes magyar postamestereit elbocsátásra ítélték.

Azt hittük, hogy ez a kegyetlen rendelkezés csak Csikmege területére vonatkozik. Újabb jelentéseink azonban kiegészítő adatokat hoznak s bár ebben a pillanatban még áttekinthetetlen a helyzet,

minden jel arra vall, hogy a magyar postások ellen indított hajsza is országos jellegű s beletartozik a kisebbségek ellen indított általános kicserélési tevékenységbe.

A brassómezei kisebbségi postamesterek is megkapták már a felmondásokat. A postaigazgatóság május 29-én közölte velük, hogy a 113.556—1934 számú miniszteri rendelet alapján állásaikat 1934 december elsejére felmondja. A megyében kilenc magyar és nyolc száz posta-

mester kapta meg ezt a levelet. Több kisebbségi nincs is. Ezekre sem volt szükség.

A dolog lényegéhez tartozik, hogy nemrégiben még indult egy hajsza a kisebbségi postamesterek ellen. Rövid felmondással akarták megfosztani őket állásaiktól amelyeket javarészt 20—30 éve töltöttek be a legnagyobb becsületességgel és pontossággal. Néhány közülük már akkor elhullott, a többiek sikerült valahogyan megmeníteni. De csak erre a rövid időre. Most újra megkapták a felmondást, minden indoklás nélkül. Csak azért, mert kisebbségiek. Ezt az indoklást azonban egyelőre még nem adják írásban.

És a brassói ártatlan magyar majális...

Ide tartozik ez is.

Brassóban nagyon régi szokás, hogy a magyar egyházak az iskolák támogatására majális rendeznek. Két év óta ezt a majális közösen tartják meg, „magyar nap” név alatt, a szászok „Monterus-nap”-jának megfelelően. Eddig mindig engedélyezték az utcai felvonulást.

Most a rendőrség betiltotta a felvonulást azzal a indoklással, hogy a felvonulás akadályozná a forgalmat. Ezt a rendelkezést az egyik rendőrtiszt szóban és úgy közölte a magyar egyházfőkkel, hogy maga elé citálta őket a rendőrségre. Nem

Tessék kívágni és eltenni!

2. sz. SZELVÉNY

a B. L. júniusi
regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab júniusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 júniusi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

is a rendőrprefektus, hanem az egyik rendőrtiszt.

Brassóban már ebben az évben is több felvonulás volt. Legutoljára az iskolásgyermekek vonultak fel, kezdve a legapróbb elemistákon. Lassan és hosszú ideig vonult fel ez a tipegő gyermekcsereg a legforgalmasabb utcákon. Nem zavarták a forgalmat.

A május 10-iki nemzeti ünnepen és a hősök napján mindig nagy felvonulások vannak. Ezek a felvonulások néha órákig tartanak.

A forgalmat azonban nem zavarják. Voltak és lesznek még román majálisok is, természetesen hangos és zászós felvonulásokkal.

Ezek sem zavarják a forgalmat. Csak éppen a magyarok felvonulása zavarta volna a forgalmat. Legalább ügyesebb és szellemesebb kifogást találnának. Vagy már ebben is követik a hitleri példát?

A marosvásárhelyi magyarság harca Dandeaival

Marosvásárhely, június 3.

A marosvásárhelyi időközi bizottság kialakításával kapcsolatban folytatott politikai játékok végén, amikor a minisztérium a hírhedt Dandea nevezte ki időközi-bizottsági elnöknek, a Magyar Párt helyi tagozata úgy határozott, hogy nem vállalhat közös munkát azzal az emberrel, aki annak idején a legkegyetlenebb hajszát indította a magyar tisztviselők ellen. Dandeaának erre az volt a válasza, hogy a párt részére fenntartott helyekre csupa román embereket neveztetett ki, így a székelői főváros időközi bizottságában nem kapott helyet egyetlen magyar tanácsos sem, sőt Dandea azt is elhíresztelte, — lehet hogy nem is alaptalanul —, hogy ez a bizottság most már végleges és így a marosvásárhelyi magyarságnak reménye sem lehet arra, hogy részt vehet majd a város ügyeinek intézésében.

Dandea ekkhuzása után a város magyarságának egy részében az a vélemény alakult ki, hogy jobb lett volna az egyezkedés, illetve az, ha a Magyar Párt a neki felajánlott helyeket betölti és nem zárkózik el a Dandeaival való együttműködéstől. Ennek a felfogásnak híve volt néhány vezető egyéniség is egészen a legutóbbi magyarországi időközi bizottsági ülésig, amikor a felszólalók egyhangú megállapítása szerint Dandea nem tanult és nem változott, semmit, ott folytatja a munkát, ahol 1925-ben elhagyta és így a magyarság szempontjából valóban erkölcsi lehetetlenség a vele való együttműködés.

Az időközi bizottság működésének állandó figyelésével a párt Radó Sándor főmérnököt, volt alpolgármestert bízta meg. Radó rámutatott arra, hogy a városi költségvetés összeállítása során 1 millió 300 ezer lejt vettek fel a görög katolikus és görög keleti templomok építésére akkor, amikor a magyar felekezetek egyetlen banit sem kaptak. Az időközi bizottság a városi zeneiskolától három magyar tanerőt bocsátott el elfogadhatatlan indoklással. Elbocsátották a városi mozi magyar pénztárnoknőit azzal, hogy a napidíjas állásokat törölték, ugyanakkor azonban két napidíjas román kassziszonyt vettek fel a helyükbe. Új tisztviselők alkalmazására egyáltalában nem nyújt lehetőséget a költségvetés, a szám-

vevőséghez mégis három új román tisztviselőt alkalmaztak, egyet közülük, Gligu Jánost, páratlanul szellemes módon, mint utcaseprőt. Négy napidíjas tisztviselőt a fentebbi indoklással elbocsátottak, néhány nap múlva azonban a három román visszavették és csak a magyaroknak kellett távozni véglegesen. A város 24 új tisztviselői állást teremtett a marosvásárhelyi szellemi munkanélküliség enyhítésére. Ebben a magyar többségű, sőt egészen magyar városban azonban a kisebbségi pályázókat mind visszavetették, s mind a 24 új állást románokkal töltötték be. Takarékosági szempontból 10 tisztviselőt bocsátottak el a városi ügykezeléstől — s mind a tíz magyar. Most már nem kimélik a magyar kéményseprőket és nyomdászokat sem, ezeknek is pusztulniuk kell. Később befejezéséig még ide kell iktatni, hogy a város dícséretreméltó bökésével havonta 18 koldust segélyez fejeként 80-80 lejjel. Ez a 18 koldus — mintha csak a Dandea-féle célkitűzés

Borzalmas autószerencsétlenség a ploesti országúton

A gép egy parasztház falába furódott és palacsintává lapított három falusi gyereket

Ploesti, június 3.

Megrendítő autószerencsétlenség történt ma délelőtt a Ploesti mellett levő Barcanesti község határában. Egy bukaresti autó, amelyet tulajdonosa, Vladimir Jonescu vezetett, teljes sebességgel rohant át a falun, holott közvetlenül Barcanesti mellett veszedelmes utkanyarodó van. Mielőtt az autó berohant volna a kanyarba, a tulajdonos fékezni próbált, mire a 100 kilométeres sebességgel száguldó kocsi a szó szoros értelmében átrepült az ut-

testen és belefuródott egy parasztház falába.

A szerencsétlenség pillanatában három falusi gyerek játszott a ház előtt, két kisfiú és egy lány: Constantin Marin, Nicolae Marin és Maria Serban, akiket a gép a falhoz lapított. Maria Serban és Constantin Marin azonnal kiszendvedt, Nicolae Marint súlyos zúzódásokkal a ploesti kórházba szállították. Jonescut, akinak komolyabb baja nem történt, a csendőrség letartóztatta és beszállította a ploesti ügyészségre.

Négyhónapig tartó és az egész országra kiterjedő hadgyakorlat Franciaországban

Általános mozgósítás, repülőtémadás, ostrom-állapot a hadgyakorlatok alatt

Páris, június 3.

Franciaország egész területére kiterjedően

megkezdődött a világ legnagyobb hadgyakorlata, a világháború befejezése óta.

A hadgyakorlatok szeptember 30-ig, tehát teljes négy hónapig tartanak.

A hadgyakorlaton nemcsak a teljes szárazföldi, tengeri és légi haderőt vonultatják fel, hanem

mozgósítják a polgári lakosságot is.

Időközönként riadó mozgósítást és általános mozgósítást rendelnek el. Egy-egy napra két város — Páris és Lyon ellen repülőtémadást vezetnek. A két városban a támadás idejére életbeléptetik az ostromállapotot. A hadgyakorlatok idejére a magánrepülőgépeket is a hadsereg szolgálatába állítják.

A hadgyakorlatokat Weygand tábornok a francia hadsereg főparancsnoka irányítja.

Fény derült a kétéves gyilkosságra

Letartóztattak egy előkelő földbirtokost, aki megfojtotta unokaöccsét, aztán a holttestet a vonat elé dobta

Konstanca, június 3.

Két éve folytat nyomozást a konstancai ügyészség egy titokzatos bűnyűben. 1932-ben ugyanis a Medjidia felől érkező személyvonat elgázolt egy Trencin Ciunenco nevű földbirtokost. A vizsgálat során a hatóságok orvosok megállapították, hogy bűntény történt, amennyiben a boncolás tapasztalatai szerint Ciunenco már nem élt, amikor a vonat elgázolta.

A két év óta tartó nyomozás most szenzációs fordulathoz érkezett. Meg-

állapították, hogy a gyilkosságot az áldozat unokabátyja, Grigore Ciunenco tekintélyes konstancamegyei földbirtokos követte el, aki azt gyanította unokaöccséről, hogy feleségével bizalmas viszonyban van.

Előbb megfojtotta áldozatát, aztán a vasúti vonalra helyezte, hogy azt a látszatot keltse, mintha öngyilkosság történt volna. Grigore Ciunencot letartóztatták. Kihallgatása folyik. Az eset nagy szenzációt keltett az egész megyében, ahol Ciunencónak kiterjedt, előkelő rokonsága él.

Nem akarok megöszülni!

„FLOREAL” hajregenerátor

csalhatatlan szer az egészséges és természetes hajszin visszanyerésére az őrülés ellen való védekezésre

Nem hajfesték!

1 üveg ára 60 lej.

Biztos eredmény!

Vezérképviselet: Drogueria „CENTRALA” Oradea

szimbóluma volna Marosvásárhelyen, — egytől-egyig magyar.

Az intézőbizottsági gyűlés a jelentések meghallgatása után egyhangulag az alábbi határozatot hozta:

„A Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának intézőbizottsága foglalkozva azokkal az észrevételekkel, amelyek elhangzottak amiatt, hogy a Magyar Párt nem vett részt a Dandea-féle időközi-bizottságban, ismétellen leszögezi, hogy a párt lehetetlenségnek tartja az együttműködést azzal az emberrel, aki annak idején tömegesen bocsátotta el állásukból a magyar tisztviselőket és a legkiméletlenebbül lépett át minden méltá-

nyos magyar érdeken. A Magyar Párt álláspontjának helyességét igazolja Dandea jelenlegi működése is, amely kizárja a békés együttműködés lehetőségét.

Eppen ezért az intézőbizottság megkeresi a pártközpontot, hogy a belügyminiszternél járjon közbe a községi választások sürgős kiírása érdekében és addig is, amíg ez megtörténik, hívja fel az illetékes kormányhatóságok figyelmét, hogy a város megbontott békéjének helyreállítása érdekében a magarszéről is tegye megfontolás tárgyává a Dandea-féle időközi-bizottság kicserélését.”

Kinevezték Budapest új főpolgármesterét

Budapest, június 3.

A kormányzó a belügyminiszter javaslatára Huszár Aladárt felmentette a főpolgármesteri tisztség alól és helyébe kinevezte Borvendég Ferenc eddigi alpolgármestert.

A spanyol extrónörökös bukaresti látogatása

Bukarest, június 3.

Tegnap óta Bukarestben tartózkodik Bourbon Alfonz herceg, a spanyol extrónörökös, aki Miklós herceg meghívására jött a román fővárosba. A spanyol extrónörökös Miklós herceg kíséretében meg fogja látogatni a jelentősebb prahovavölgyi iparvidékeket.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyág, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az emésztőszervi bajok orvosprofesszorai általánosan dicsérik a Ferenc József viz enyhé és megbízható hatását a azt gyakorlatukban sürűn rendelik.

Egy cikk miatt súlyosan elítélték a szatmári magyarországi tagozat alelnökét!

Nagyvárad, június 3.

Figus Albert, a szatmári magyarországi tagozat alelnöke a csehszlovákiai népszámlálással kapcsolatban cikket írt az egyik szatmári lapban. Cikkében egyetértését fejezte ki a csehszlovákiai magyarokkal, akiket a népszámlálás során elűtöttek attól a joguktól, hogy olyan nemzetiségűnek vallják magukat, amilyennek akarják. A cikk néhány kitétele miatt a szatmári törvényszék 3 hónapi fogházra és 5 ezer lej pénzbüntetésre ítélte Figus Albertet, államellenes izgatás címén. A nagyváradi tábla most helybenhagyta ezt a súlyos ítéletet.

Az ir szenátus nem akar meghalni

London, június 3.

Az ir szabadállam szenátusa 33 szavazattal 15 ellenében elutasította a szenátus megszűntetéséről szóló és a képviselőház részéről már megszavazott törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat a szenátus elutasító határozata ellenére egy év múlva önmagától törvényerőre emelkedik.

Felmentettek egy kommunista agitációval vádolt magyar írónót

Pécs, június 3.

A kommunista perben ma hirdetett ítélet a pécsi törvényszék.

A bíróság hét vádlottat egy héttől egy hónapig terjedő fogházra ítelt. A büntetést azonban az összes vádlottnak felfüggesztette.

Gergely Márta írónót, Boros Iván dr.-t és még négy vádlottat felmentettek.

VILÁGPOLITIKA

Saar

Páris, június 3

Franciaország — lehet — sorsfordító események előtt áll.

Barthou, nemrégiben odanyilatkozott a L'Intarsigeant május 18-iki számában, hogy a háború kitörhet még ebben az esztendőben is. Barthou külügyminiszter szavát, tehát kinyilatkoztatásnak kell tekinteni. Valóban, kitörhet. Miért ne törhetne ki? Az ok adva van hozzá. Az új Szarajevót, amely megnyitja majd a megszárlást, Saar-vidéknek nevezik.

A versaillesi békeszerződésben a Saar-területen, amelyet a háború befejezése óta a Népszövetség igazgat, 1935-ben népszavazást kell rendezni, hogy a lakosság kinyilváníthassa, hogy hova akar tartozni: Németországhoz-e, vagy Franciaországhoz? Berlin biztos a maga dolgaiban, hiszen a Saar lakói döntő többségben németek s így a szerződés végrehajtását követeli. Franciaország vonakodik. Különböző kifogásokat keres. Itt az elmentél!

S mi van mögötte?

Természetesen, a francia és német nagytőkék versenyé a milliárdokért. A Saar kicsi terület ugyan, mindössze 800 ezer ember lakja. De gazdag. Évenként 13 millió tonna olajat termel. Acéltermelés harmadát adja az egész német termelésnek. Nyersvashozama nagy százalékát. Dus bányák ontják a kincseket. Üveggyárak viráznak.

Érthető tehát, hogy Berlin vissza akarja szerezni, Páris meg akarja tartani ezt a végtelen gazdagságot. Esetleg háború árán is. Amíg a Rajnán túl frontharcok folynak, készíthet elő még a költyeket is, addig a Rajnán innen a francia vezérkar lapja, a „France Militaire” ilyeneket közöl Lebeaud ezredes tollából:

— A hatalmon levő erélyes emberek kötelessége felvilágosítani a közvéleményt a külveszélyről. E közvélemény jelentős részét félrevezették. Meg kell tehát feszíteni az erőt, hogy a tömegek hozzá szokjanak a háború eszméjéhez. Ez a perc égető feladata!

A nehézipar és az olajtröszt meg is felel ennek a kötelességnek. A párisi sajtó, a „Paris soir”-ral az élén, az uszító cikkek sorozatával készíti elő a közvéleményt. Néhány hét csupán s az öntudatlan tömegek készséggel fogják lemeszároltatni magukat.

Hogy Berlin vagy Páris megkereshesse a Saar milliárdjait.

*

Miután a tömeg nagy része nyitott szemmel figyeli a dolgokat, tartani kell attól, hogy a nagy vágóhíd akár ebben az évben tör ki, akár később, nem lesz akadálytalan útem. Tehát mind gyakrabban hangzik fel ez a jelszó:

— Így nem lehet tovább!

Ugy tudniük kell Franciaországban demokratikus pártok létezhessenek parlamenten lapon. A forrongó tömegek ellen tekintély-kormány kell. Diktatura. Ön-kényuralom bent, hogy háború lehessen kint.

*

A tömeg nagy része természetesen kétségbeesett és feszült küzdelmet viv egyképpen a fenyegető háború s fasizmus ellen. Február hatodikától kezdve, amikor először mozdult meg a párisi utca, 19 tüntetés folyt le. A harmadikon 150 ezer, a negyedikén 200 ezer, a hatodikon 160 ezer ember vonult fel.

Az utolsó tüntetésen újból 100 ezer ember vett részt. Ez a felvonulás azonban nem a résztvevők száma miatt volt jelentős. Hanem azért, mert megmutatta, hogy a parancsuralom ellen s a háború ellen a munkásság egységesen szervezkedik még akkor is, ha a vezetők nem is egyeznek meg egymás között.

(m. i.)

Női divatszalonok
Férfi divatszabók
Női kalapszalonok

gyermekruha varrodák, fehérneművarrodák
figyelmét felhívjuk arra, hogy a legújabb

tavaszi és nyári
divatlapok

igen nagy választékban kaphatók a
Brassói Lapok Könyvostályában

Simon angol külügyminiszter ott-hagyta a leszerelési konferenciát

1935. január 13-án tartják meg a Saar-vidéki népszavazást

Két blokkra szakadt a leszerelési konferencia — Barthou bukaresti és belgrádi útjának végleges dátuma: június 20–24.

Ha van pénz fegyverkezésre, legyen pénz az adósságok fizetésére is — üzeni Rooseveltt

Genf, június 3

A Saar-vidéki népszavazás ügyében folytatott tárgyalásokat tegnap este teljes megegyezéssel befejezték. A megegyezést hétfőn terjesztik a Népszövetség elé jóváhagyás végett. Ez természetesen csak formai kérdés, mert a Népszövetség minden további nélkül tudomásul veszi a francia–német megegyezést. Az egyezmény létrehozása körül Aloisi báró olasz meghatalmazott miniszter szerzett különösen érdemeket, aki állandóan közvetített a francia és német államférfiak között.

A népszavazás idejére a Saar-vidéken

A leszerelési konferencia

Genf, június 3

A leszerelési értekezleten Henderson felhívta a jelenlevőket, hogy hagyják el a beszédek terepnumát és igyekezzenek gyakorlati megoldásokat keresni a konferencia sikere érdekében. A főbizottsági ülést szerdára halasztották, az elnöki ülést hétfőn tartják meg.

A mai ülés szónoka

Beck lengyel külügyminiszter a lengyel kormány nevében bejelentette, hogy Lengyelország minden olyan megoldást elfogad a leszerelés kérdésében, amely egyetemes jellegű és amelynek hatálya minden államra kiterjed.

szavazó bíróságot állítanak fel, amelyhez be lehet nyújtani a szavazás elleni esetleges petíciókat. A bizottság a javaslatokat a Népszövetséghez továbbítja.

Megállapodtak abban is, hogy a népszavazás idejére csak német nyelvű rendfenntartó szolgálatot állítanak fel s az esetleges külső segítség tekintetében a Saar-vidéki bizottság határoz.

A népszavazás költségeihez Franciaország és Németország 5–5 millió, a Saar-vidék lakossága 1 millió frankkal járul.

A népszavazást 1935 január 13-án tartják meg.

Beck után

Wellington-Koo kínai delegátus kijelentette, hogy csakis kollektív biztonségi rendszer teremtheti meg a békét.

Sandler svéd delegátus

szerint az államoknak szervezkedni kellene az olyan állam ellen, amely megszegné a leszerelési értekezlet határozatait.

A semleges államok nevében kijelenté, hogy a világban csak valamennyi állam szolidaritásán épülhet fel.

LESZERELÉSI ÉRTEKEZLET

HELYETT — BÉKEÉRTEKEZLET

Litvinov felszólalását azzal kezdte, hogy a most beterjesztett javaslatok közül

egyet sem tart alkalmasnak. Feltette a kérdést, hogy

miért nem lehetne Locarno mintájára megemeltámadási szerződésekkel biztosítani a békét

A konferencia csődje fegyverkezést, az pedig háborút hozna.

Végül javaslatot terjesztett be, hogy a biztonság kérdésének tárgyalására hívják össze a leszerelési értekezlet politikai bizottságát és az értekezlet nevéét változtassák át békeértekezletre.

KÉT BLOKKRA SZAKADT A LESZERELÉSI KONFERENCIA

A leszerelési konferencián egyre világosabban kialakul, hogy az értekezlet két blokkra szakadt.

Az egyik Franciaország és a Balkán-paktum aláírói, valamint a kistatant, a másik államcsoport a Mac-Donald tervezet és a hat semleges állam javaslatai közül csoportosultak.

SIMON ELUTAZOTT

A Reuter-ügynökség jelentése szerint Simon angol külügyminiszter váratlanul elutazott Genfből és szombaton érkezik Londonba.

Simon váratlan elutazása érthető konszternációt keltett a leszerelési konferencia delegátusai között és távozását annak tulajdonítják, hogy reménytelennek tartja a konferencia minden további munkáját.

Ismét egy új javaslat

A leszerelési értekezlet főbizottságához Tevfik Rüzsdy bej török külügyminiszter három pontból álló javaslatot terjesztett be az ellenőrzés és a biztonság kérdésében.

Tevfik Rüzsdy javaslatának lényege, hogy kössenek regionális biztonsági paktumot a Balkán-paktum mintájára.

Nevezzenek ki különleges bizottságot, amelyet a biztonság és leszerelés kérdésében érdekelt államok tagjaiból állítsanak össze. Ennek a bizottságnak joga volna, szükség esetén, más államok képviselőivel is kiegészíteni a bizottságot.

A javaslatról már eleve nyilvánvaló volt, hogy a Balkán-paktumot aláíró hatalmak dolgozták ki.

Ezt igazolta az is, hogy Tevfik Rüzsdy után Maximos görög külügyminiszter a Balkán-paktumot aláíró hatalmak, utána pedig a kisanant nevében Titulescu jelentette be csatlakozását Tevfik Rüzsdy javaslatához.

PARIS OPTIMISTA

Páris, június 3.

Simon angol külügyminiszter elutazása Genfből a francia diplomáciának nagy csalódást okozott. Simon elutazásában igazolva látják az egyre jobban kiütköző ellentéteket.

A franciák eddig nem akarták elhinni, hogy az angolok teljesen hiábavalónak tartják a jelenlegi helyzetben a leszerelési konferencia munkáját és azt remélték, hogy Barthou és Simon pénteki találkozója közelebb hozza egymáshoz a két külügyminiszter, álláspontját.

Ez a találkozó azonban már nem történt meg.

A francia sajtó igyekszik ennek ellenére optimista színben beállítani a helyzetet.

Elégtétellel veszik tudomásul a pénteki

eseményeket és jó jelnek tartják a leszerelési értekezlet elhalasztását szerdára, a melyet szintén francia sikernek könyvelnek el.

Ugyancsak örömmel üdözlök Tevfik Rüzsdy javaslatát, amely kétségtelenül francia érdekeket szolgál.

Nem tartják kiélezettnek a Barthou és Simon közötti helyzetet sem. Ellenkezőleg: utalnak arra, hogy a két külügyminiszter között az utóbbi napokban erős közeledés történt, aminek jele az, hogy megbeszélték Barthou londoni látogatását.

Barthou bukaresti és belgrádi útja után megy Londonba, utána pedig Simon látogat el Párisba.

BARTHOU BUKARESTI ÉS BELGRÁDI ÚTJA

Páris, június 3.

Most már véglegesen megállapították Barthou bukaresti és belgrádi utazásának pontos idejét.

Barthou június 18-án utazik el Párisból és 20-án érkezik Bukarestbe. Bukarestben két napig marad, onnét Orsováig utazik vonaton és hajón megy Belgrádba, ahol szintén két napot tölt. 29-én érkezik vissza Párisba.

AMERIKA RAGASZKODIK A FIZETÉSEK TELJESÍTÉSÉHEZ

London, június 3.

Washingtoni jelentés szerint Rooseveltt elküldte a törvényhozáshoz nagyfontosságú és régóta várt üzenetét.

Háromezer szavas üzenete részletezi a háború adósságok történetét, kiemeli, hogy törvényhozási intézkedés az adósságok ügyében nem szükséges és nem kívánatos.

Az Egyesült Államok nem akar elviselni terhet róni az adósságra, de az igazság szellemében követelheti, hogy az adósság jelentékeny áldozatot hozzanak kötelezettségeik teljesítésére.

— Ne felejtsek el az adósok, hogy milyen befolyást gyakorol az amerikai népre az a tény, hogy mire használják fel az adósok erőforrásait: vajjon újjáépítésre és adósságfizetésre, vagy pedig improduktív nacionalista kiadásokra és hasonló célokra.

— Ismételtén megmagyaráziam az adósoknak, — fejezi be üzenetét Rooseveltt — hogy a kormányunkkal szemben fennálló tartozásaik semmiféle viszonyban sincsenek a nekik vagy általuk fizetett jóvátételekkel.

Az üzenet elég világos: ha örült fegyverkezésre van pénz, legyen pénz adósságot is fizetni.

Hogyan lehet Brassóba kedvezményesen utazni

Brassó, június 3.

A Brassóba utazók számára június elsőjével életbeléptek a kedvezményes vasúti jegyek. Az ideutazás egész jeggyel történik, amit láttamoztatni kell az állomási hivatalban s nyolcnapos tartózkodás után ingyen lehet vele vissza utazni.

Megszüntetik a pénzügyminisztérium tartományi igazgatóságait

Bukarest, június 3.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melynek értelmében június 1-vel megszűnnek a pénzügyminisztérium összes tartományi igazgatóságai.

A likvidációs munkálatokra a minisztérium egy hónapot engedélyez. Ezalatt az idő alatt a pénzügyigazgatóságokra szállítják át a tartományi igazgatóságok irattárát.

Panama, lelkiismeretlenség, felületesség, tájékozatlanság — ez a váradi strand

Leleplezzük a városi tanács sötét kamaráját

Nagyvárad, június 3.

Ez talán sehol a világon nem történhetett volna meg, csak Nagyváradon. Sehol nem mertek volna ennyire visszaélni a város türelmével, hiszékenységgel és bizalmával, és sehol sem mertek volna egy hárommilliósi építkezést úgy lebonyolítani, hogy arról senki a világon, kivéve a város néhány beavatott személyét, ne tudott volna.

Váradon ez is megtörtént.

De talán menjünk szépen sorjába. Rakjuk egymás mellé a lelkiismeretlenségeket és visszaéléseket. Vegyük időrendi sorba őket és az eredmény: A strand.

Nagyváradon már hosszú évek óta egy uszoda volt csak, a Pankolits. Ez volt az uszoda. Elég kopott és víztelen s egy száraz széria után csak bokáig ért a víz, de a város közönsége mégis idejárt, nem volt jobb hely, sem kényelmesebb.

Nemrégiben azután felfedezték a gátakat. Kezdődött a fürdés a gátaknál. A gátaknál, illetőleg a „szilvásnál” ingyen fürödtek az emberek. Senkinek sem kellett fizetni érte. Idejárt részben a város szegény rétege, részben pedig az a közönség, amelyik nem flörtjei lebonyolítására ment az uszodába, hanem azért, mert fürdeni akart.

A gátaknál összehasonlíthatatlanul többen fürödtek, mint az uszodában, még akkor is, amikor megjelentek a kabinos vállalkozók, akik két-három lejekért kabinokba telepítették át az eddig bokrok tövében vetkőző fürdőzőket.

1928-ól 1933-ig, mondhatni, paradicsomi életet éltek a gátaknál. Meleg volt, víz volt és kabin is volt. Mit akarhat még ennél többet egy szerény fürdőző Nagyváradon?

Jöttek azonban a beavatkozások. Nagyvárad nagyváros, közönsége nem fürödhet a gátaknál vadak módjára. Nem fürödhet egy olyan rogyant uszodában sem, mint a Pankolits. Es kiadták a jelzőt: Strandot Nagyváradnak!

Dr. Pelle János, aki annakidején alpolgármestere volt Nagyváradnak, lelkesen a strandépítés mellett foglalt állást. 1933-ban már annyira tombolt a strandért való harc, hogy azt a huszmilliósi kölcsönből már meg is valósították. Azonban ekkor jött a tél s a strand, tekintve fontosabb dolgokat, befagyott.

Tavasszal azonban Pelle dr. attól való félelmében, hogy Nagyvárad megint strand nélkül marad, keresztülvitte a temesvári kormányzóságnál, hogy rendelje el a Pankolits-uszoda azonnali lebontását. A nemzeti-parasztpárt állandó tanácsának és dr. Pelle Jánosnak ez volt az utolsó intézkedése.

Ezután jöttek a liberálisok. Ezer és ezer sürgős és fontos kérdés agonizált már ekkor Váradon, azonban a liberálisok mégis legsürgősebbnek a strand felépítését választották ki, ezt tartották legfontosabbnak.

Mindenekelőtt meg akarták venni egy Frankel nevű szemétfuvarozó vállalkozótól 800.000 lejért a gátstrand területét. Az volt a terv, hogy ott építik meg a népszándot és benn a Pankolits-uszoda mellett az uri strandot. Kabinokat akartak itt építeni s a gátak telkein levő két munkásházat kipofozni vikend-házakká.

A vásárlás mögött azonban már ott rejtett az első spekuláció. Mezei fakeskedő meg akarta vásárolni a Frankel-féle területet s ezt felajánlani a városnak cserébe a Füzesen, a város birtokát képező telkekért.

Mezei ezzel két legyet akart ütni egy csapásra. Először is, az értéktelen gátmenti telkekért, értékes házhelynek parcellázható telkeket kapott volna, másodszor pedig megszabadulhatott volna összes füzesi konkurrensaitól, akiknek a telepe városi területen van.

A terv azonban annyira nyílt volt és annyira kézenfekvő, hogy az üzletet egyelőre nem kötötték meg s valószínű, hogy most a cikk megjelenése után nem is fogják megkötöni.

Mindezek a titkos tervek lappangó spekulációk számokban kifejezve annyit jelentenek, hogy a városnak építkezéssel együtt 1.500.000 lejbe került volna az, hogy a gátaknál fürdőzők csak úgy, mint

eddig, továbbra is ott fürdhetek volna, ahol eddig.

És ezzel a telekspekulációval egyidőben megindult az új ideiglenes liberális tanácsnak a rohama és tempója az épített medencés strand keresztülviteléhez.

Hogy mi módon határozták el magukat erre, azt nem tudni. Mik voltak a tanácskozásonak részletei, feltételei, ezek mindörökké titokban maradtak, egy azonban kétségtelen és biztos: Megkezdtek a strand építését anélkül, hogy bárki is tudta volna, hogy mennyibe kerül a strand és hogy miből fizetik ki a költségeket. Még hozzávetőleges kalkulációt se készítettek, még azt sem tudták, hogy a Körös medrének felsőbb szakaszáról ki-szakítandó csatorna útján vezetik-e be a vizet vagy elektromotorokkal hajtott szivattyukkal fogják majd átmenetni. Semmit sem tudtak, csak belevágtak felelőtlenül, a város zsebére támaszkodva, egy hárommilliósi építkezésbe.

Költségvetés nem volt, de Bukaresttől már sürgősen kérték az építés engedélyezését. Árlejtést nem irtak ki, de Faur ur, a város mérnöke már utazott, már izgult és sürgetett.

Közben kiírták a strandterületet átszelő, szabályos ázott mederben folyó Vadpatak áthelyezési földmunkáját, a szükséges két hiddal együtt körülbelül 220 ezer lej összegben. Az érdeklődőknek azonban nem tudtak terveket mutatni, sem pedig költségvetést. Ennek dacára árlejtést akartak tartani április 7-én.

Az utolsó pillanatban azután megmondották a dolgot s a nyilvános árlejtés el-

maradt azzal, hogy a munkára nincs költség.

Míg ezek a dolgok folytak az ideiglenes tanács megvásárolta a Pankolits-uszoda lebontott anyagát 150.000 lejért, azzal, hogy Pankolits köteles ezért a pénzért az uszodát újra felépíteni. Megjegyzendő, hogy az uszoda anyaga nem ér többet, mint hulladék, 10—15.000 lejnél.

A Pankolits ügyén a város így 200.000 lej vesztett. Elvesztette mindenképp azt az 50.000 lejt, amit Pankolits fizetett volna az 1934 évre bérösszegként, másodszor 150.000 lejt, amit a hulladék anyagért kifizetett, vagy legalább is, ahogy ezt Pankolits reméli, ki fognak fizetni.

Faur mérnök ur ekkor már leutazott Bukarestbe azzal, hogy sürgősen küldjék utána a terveket s 6 azokat 24 óra alatt aprobáltatja. Nagyvárad—Bukarest csak 18 óra gyorsvonaton. Faur mérnök ur még is három hetet töltött odalenn.

Mit csinált?

Apróbáltatott? Mit? Miért nem maradt itthon? Miért nem készítette el a végleges terveket?

Faur ur Bukarestben!

A többiek itthon!

Jól megy nekünk, miért ne!

Azonban ez még nem minden. A fura csak most következik! Minderől beszámolunk pontosan a következő cikkben.

Gábor István

Győzött Angelescu!

6000 új tanító kinevezésére költségvetés-alapot kap

Bukarest, június 3.

Ma délelőtt a pénzügyminisztériumban tanácskozással ültek össze a minisztériumi költségvetések parlamenti előadói. Az ülésen Slavescu pénzügyminiszter elnököl. Az előadók a miniszter tudomására hozták mindazokat a csökkentéseket, illetve emeléseket, amiket az egyes költség-

vetések összeállítása során eszközöltek. Legelőször a közoktatásügyi minisztérium költségvetését tárgyalták le, melynek során a pénzügyminiszter magáévá tette Angelescu miniszternek azt az álláspontját, hogy az ujonnan alkalmazott 6000 tanító fizetését költségvetési uton biztosítsák.

A tanácskozást délután folytatják.

Közalkalmazott-e a kamarai tanács tag?

Feltűnést keltő táblai ítélet egy vesztegetési bűnügyben

Ugy a törvényszék, mint a tábla tanácsát ki kellett egészíteni, mert a bírák között véleménykülönbség merült fel abban, hogy közalkalmazottak-e a kamarák tanács tagjai

A törvényszék marasztaló, a tábla felmentő ítéletet hozott a dévai munkakamara vesztegetési ügyében

Déva, június 3.

Izgalmas előzmények után érdekes, sőt feltűnést keltő ítéletet és elviejelentőségű döntést hozott egy dévai vesztegetési ügyben a kolozsvári ítélőtábla.

Arról kellett a táblának döntenie, hogy közalkalmazottak-e a munkakamarai tanács tagok. Mert ha igen, akkor a dévai törvényszék által hozott ítélet egy vesztegetési ügyben helytálló. Ha nem közalkalmazottak a kamarai tanács tagok, akkor pedig az ítélet semmis és a vádlottakat fel kell menteni.

Az ügy azzal kezdődött, hogy a dévai munkakamara tavaly pályázatot hirdetett egy könyvelői állás betöltésére. A pályázat fölött a kamara tanács tagjai ülésének kellett döntenie. Az állásra pályázott többek között dr. Max Aladár is, a kinek rokona, Mahler dévai fakeskedő közbenjárta három tanács tagnál: Dubovszki Pál szabóiparosnál, Metiu János lakatosnál és Lugojeanu Alex. asztalosnál, hogy a döntésnél szavazzanak dr. Max megválasztása mellett és megígérték, hogy ha az állást dr. Max kapja, fejenként öt-öt ezer lejt fog nekik fizetni.

Dr. Maxot szavazattöbbséggel aztán csakugyan megválasztották fizetős könyvelőnek a kamarához, mire Mahler fakeskedő másnap elvitte a megígért öt-öt ezer lejt a három tanács tagnak. Ezek közül kettő: Dubovszki és Metiu a kapott pénzt elvitte a polgármesterhez és bejelentették, hogy őket Mahler fakeskedő megvesztegette és a pénzt letétbe helyezték a polgármesternél, aki a pénzt jótékony célra fordította.

A munkakamara ezután megsemmisítette a dr. Max megválasztását és feljelentést tett az ügyességen, amely ugy a három tanács tag, mint Mahler fakeskedő és dr. Max ellen is megindította az eljárást.

Az első törvényszéki tárgyaláson a kettős tanács bírói között véleménykülönbség merült fel és harmas tanácsba kellett átalakulnia a bíróságnak. A megvesztegetés kérdése ugyanis azon fordult meg, hogy közalkalmazottak-e a kamarai tanács tagok vagy sem.

A törvényszék harmas-tanácsa úgy döntött, hogy igen — és Mahlert három hónapi, Lugojeanut ugyancsak három hónapi, míg Dubovszkit és Metiut, akiknél enyhítő körülménynek tudták be, hogy a pénzt nem tartották meg maguknak, két-kéthónapi elzárásra ítélte.

Dr. Maxot a törvényszék felmentette, mert nem lehetett bizonyítani, hogy a vesztegetésben része lett volna.

Az elítéltek a harmas tanács ítéletét megfellebbezték a kolozsvári táblához és most már ennek a felsőbb bíróságnak kellett döntenie arról, hogy közalkalmazott-e a kamarai tanács tag és hogy a vesztegetés ténye, amelynek magánszeméllyel

szemben nincsen büntetőjogi következménye, fennforog-e ebben az esetben?

A kérdésben a táblánál is véleménykülönbség merült fel a bírák között és a harmas táblai tanácsot ugyancsak ki kellett egészíteni ötös tanáccsal.

Az ötös tanács most végül döntött és a döntése, amely elé érhető várakozással néztek jogász körök, elviejelentőségű. A tábla ugyanis kimondta, hogy a kamarák tanács tagjai nem tekinthetők közalkalmazottaknak és így a megvesztegetés miatt a vádlottakat felelősségre vonni nem lehet. A tábla a dévai törvényszék ítéletét megsemmisítette és úgy Mahler fakeskedőt, mint a megvesztegetett tanács tagokat felmentette.

Az ítélőtáblai ötös tanács döntése ezzel egy régi vitás kérdést tisztázott, amely a jogász körök sokat foglalkoztatta.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfájás, csalánkiütés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felfrissíti a szellemet.

A katonai revíziós bizottság visszautasította Duca merénylőinek semmiségi panaszát

Bukarest, június 3.

Ma délelőtt a katonai revíziós bizottság előtt tovább folytatták Duca gyilkosságainak fellebbezési tárgyalását. Banu védő a hadbírók összeállítása ellen megalázó kifogást, Budisteanu ügyvéd az elsőfokú ítélet törvényellenessége címén jelent be semmiségi panaszt. A tanács mind a két kifogást rövid tanácskozás után visszautasítja. A tárgyalást kedden folytatják.

A brassói hadirokkantak felhívása

Brassó, június 3

A hadirokkantak országos szervezetének (SMSR) brassói tagozata felhívást bocsátott ki: a hadirokkantak június 10-én országos kongresszust tartanak Bukarestben.

A felhívás szerint a kongresszusnak az a célja, hogy érvényt szerezzen a májusban megszavazott rokkantnyugdíjtörvénynek s az 1932-ben hozott legénységi törvénynek, amelyeket még mindig nem alkalmaztak a gyakorlatban.

Fehér fogak: Chlorodont

Tubusa Lei 16- és Lei 26-

HIREK

IDŐJELENTÉS. A budapesti meteorológiai állomás jelentése: Déli légáramlás, nyugaton erősebb felhőzés, esetleg ivataros esők, hőmérséklet további emelkedése.

— **Harc az érmihályfalvai járásbírószék körül.** Érmihályfalvai tudósítónk jelenti: Úgy vélik, hogy a múlt év áprilisában felállított érmihályfalvai járásbírószék ismét fel akarják oszlatni. A feloszlást követelők között dr. Darabant Miklós nagykárolyi liberális képviselő-polgármester neve is szerepel. Az érmihályfalvaiak előtt mindenestre elönytelenebb oldaláról mutatkozik most dr. Darabant, mint a választások idején. A járás ügyvédi kara ellen irányított úttörés annál is jogtalanabb, mivel a tisztviselői fizetéseken kívül, a községek viselik a járásbírószéki hivatal összes fenntartási költségét.

— **Pincérgyűlés, rendőrségi beavatkozással.** Temesvárról jelenti: A Capitol étterem nagyszobájában pénteken este a temesvári pincérek egyesülete rendkívül viharos gyűlést tartott. A gyűlésen a szervezet elnöke sikasztással vádolta meg Kuttyik titkárt. Az elnök kijelentése óriási vihar tört ki, a gyűlésen jelenlévők két pártra szakadtak, az egyik párt az elnök, a másik a titkár mellett foglalt állást, és könnyen verekedéssé fajult volna a veszekedés, ha a rendőrség időközben közbe nem lép és fel nem oszlatja a gyűlést. Az elnök így is kijelentette, hogy bűnvádi feljelentést tesz Kuttyik titkár ellen sikasztás miatt.

— **Vagonfosztogatás a brassói állomáson.** Vakmerő betöréses lopás történt szombatra virradó éjszaka a brassói állomáson. A mellékvágányokon vesztőgőz kocsik közül ismeretlen tettesek kettőt feltörték s több mint tízezer lej értékű festéket és más szállítmányt loptak el. A vagonok tegnap érkeztek Sepsiszentgyörgyről a brassói állomásra. A betörést a szolgálatos pályafelügyelő vette észre és azonnal jelentette az állomási rendőrségnek, amely erőteljes nyomozást indított a tetesek kézrekerítésére.

— **Pósta lapelfizetés.** A postaigazgatóság közli, hogy minden belföldi postahivatalnál elő lehet fizetni az összes belföldön és külföldön megjelenő folyóiratokra. A kérdésben bármely postahivatal szóbeli felvilágosítást ad az érdeklődőknek. Az előfizetőknek előnyös a lapmegrendelésnek ez a módja, mert sem portóköltséget, sem lapterjesztési díjat nem kell fizetniük.

— **Szörénymegyei hírek.** Raab Frida 14 éves husági eselődéány, a mint a javításban levő fahídon át akart menni, olyan szerencsétlenül lépett a rosszul megerősített padozatra, hogy a folyóba zuhant. Maniu János munkafelügyelő mentette ki szorongatott helyzetéből a leányt, akit súlyos belső sérülésekkel a közpórházba szállítottak. — A husági törvényszék életfogytiglani kényszermunkára ítélte Sirbu Vazul 28 éves mészárosát, aki még az őz folyamán agyonszúrta régi haragosát, Janicsok Mátyás 26 éves hentessegédét. — Indru Atanáz 56 éves Kiszág községi parasztagazda vejét, Gherla Ilst veszekedés közben, konyhával több helyen megsebesítette. — Belu György 20 éves legény lumináldalattal megmérgezte magát. Tetőt szerelmi bánatában követte el. Felépüléséhez kevés a remény. — Az elhunyt Ilicu György pénzügyigazgató helyét a napokban foglalta el Popa Miklós 26 éves pénzügyigazgató, aki eddig a temesvári felügyelőségénél működött.

— **Elopott és előkerült ékszerek.** Aradról jelentik: Guirch Katalin, az aradi Szentpéteri-utca 1. szám alatt lakó magánzónó lakásában a múlt hét folyamán betörők jártak és onnan több ezer lej értékű ruhaneműt és ékszereket vittek magukkal. Az aradi rendőrség pénteken este elfogta a betörés tettesét, Nagy István aradi munkanélküli fiatalember személyében. Nagy először tagadt, később azonban megígért és bevallotta, hogy a betörést ő követte el és előadta azt is, hogy mivel az ékszereket nem tudta értékesíteni, azokat az aradi alsótemetői árkában rejtette el. A rendőrség szombath délelőtt kiszállt a temetőbe és ott félméternyire a föld alatt, egy dobozban, hiánytalanul meg is találta az ellopott ékszereket. Nagy Istvánt átadták az aradi ügyészségnek.

— **Házasság.** Urbán Irénke és Hertl Károly, Brassó, folyó hó 2-án házasságot kötöttek. (Mindkét fél értesítés helyett.)

— **A korcsmában lőtte főbe magát.** Temesvárról jelenti tudósítónk: A temesmegyei Temesnagyfalva község korcsmájában Áron Jakab 26 éves legény tegnap főlőtte magát. Búcsúlevelet nem hagyott hátra, öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Egy brassói iparos kitüntetés.** A Monitorul Oficial 1934. május 24. keltezésű 117-ik számában olvassuk, hogy Rosenberg Simon brassói csücskemester és szőrmearú kereskedő a május 18-án kelt 1440. számú oklevéllel a Meritul Comercial si Industrial I. oszt. érmével lett kitüntetve.

— **Dévai hírek.** Vigh Ernő bukaresti magyar színtársulata, amely a múlt héten igen szép sikerrel vendégszerepelt Szászvároson, hétfőn Déván kezdte meg tíz estére tervezett előadásait, a társulat dévai vendégszereplését eddig több mint száz bérletjegyzés biztosítja anyagilag. — A dévai Szárhegy-erdő kigyulladt. A kiszáradt erdőbozót gyorsan továbbvitte a tüzet, amely nagy területre harapózott át. Az erdőtüz elfojtására kivonult a tűzoltóságon kívül nagyszámu katonaság is.

— **Dr. Klein Dezső, Tg.-Mureş, fogorvos és szájszész,** rendelőjét áthelyezte Főter (Piața Regele Ferdinand) 53. szám alá, I. em. (Rácz-áruház felett). Rendel: délelőtt 10—12, délután 4—6-ig.

Mint ismeretes, Amerikában törvényjavaslatot nyújtottak be a mesterséges megtermékenyítés ellen. Most újabb adatok érkeztek Amerikából. Évente körülbelül 150 gyerek születik mesterséges megtermékenyítés útján az Egyesült Államokban. A mesterséges megtermékenyítés előtt a férjnek nyilatkozatot kell aláírni és a Házassági Tanácsadó Központhoz benyújtani. A nyilatkozat így szól: „Ezennel igazolom, hogy szabad elhatározásomból kérem fel dr. X-et, hogy feleségemet mesterségesen megtermékenyítse meg. Ezt a kérést feleségem tudtával és beleegyezésével teszem. A születendő utódot magamnak ismerem el”. Most ezt mind eltávolították. Lehet, hogy ezentúl a szokás hatalma alatt a házibarátok kapják ezt a nyilatkozatot.

Életfogytiglani fegyház helyett halálos ítéletet kért egy gyilkos

Győr, június 3.

A győri törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte Suri Lajos püski legényt, aki agyonverte mostohaapját és mostohanővérét.

Az ítélet kihirdetése után a gyilkos legény méltatlankodva kiáltott fel és követelte a bíróságtól, hogy ítéljék halálra, mert ő megérdemli az akasztófát.

Ujra kell tárgyalnia a törvényszéknek a Löblé-féle feketeszesz-bírság ügyét

Nagypárad, június 3.

Jelentettük, hogy a kincstár fellebbezése folytán a tábla elé került a híres Löblé-féle feketeszesz-bírság ügye. A törvényszék ugyanis formai okokból megsemmisítette a kihágásokról felvett jegyzőkönyveket s ezzel törölte a közel 1 milliárd lejnyi bírságot is.

A pénteki fellebbezési tárgyaláson a tábla úgy döntött, hogy első fokán a formai hibáktól eltekintve, érdemben is le kell tárgyalni az ügyet s azért új tárgyalásra utasította a törvényszéket.

Schön Bernát árvái és a konverzió

Érmihályfalva, június 3.

Olvasóközönségünk még emlékezhetik arra a borzalmas esetre, amely a kolozsvári egyetemi hallgatóktól elindított antiszemita megmozdulások első véres eredménye volt: a nyolcgyermekes Schön Bernátot az Érmihályfalva-nagykárolyi vonaton leszurta egy katona. Schön Bernát meghalt a vonaton és nyolc árváján nem segített semmit az, hogy a gyilkos katona a bíróság elé került.

Akkoriban felekezetre való tekintet nélkül háborodtak fel az emberek az ilyesmin s így annak a gyűjtésnek, amelyet Schön Bernát nyolc árvájának a felsegélyezésére indítottak, elég szép eredménye volt. Háromszáz ezer lej folyt be. A pénzt, így határoztak az erre illetékesek, kölcsön adták az érmihályfalvai zsidó hitközségnek azzal, hogy a kamatokból segélyezze és gondozza a nyolc árvát. A kölcsönre a hitközségnek nagy szüksége volt s így ez a megoldás mindkét félre hasznosnak bizonyult.

Azóta azonban sok minden történt. Többek között megszületett a konverzió legújabb formája is. A hitközség pedig ma sincs bőségesebb helyzetben, mint akkor volt, amikor a 300 ezer lejt kölcsönvette. A konverziós törvény viszont nem gondolt Schön Bernát nyolc árvájának a helyzetére s így lehetővé tette azt, hogy a hitközség is konverziót kérjen erre a 300 ezer lejre. Meg is kérte. Érmihályfalván pedig nagy a felháborodás. Joggal!

CAPITOL MOZGÓ, BRASSÓ

Szombattól kezdődőleg:

Spion — Kém vagyok

Főszerepben: **Conrad Veidt**

A világháború legnagyobb és legizgalmasabb kémdrámája, Conrad Veidt páratlan alakításával.

Szombat és d. u. 3 Gál Franciska
vasárnap 6 órakor: Csókol Veronika

Vasárnap d. e. 11 órakor: Az Égi Titánok, ezenkívül a szünében személyesen fellép GANORACH szenzációs bűvészműtávjával

ABLAK

— **Ki vesztette el a lovát?** Szombatra virradó éjszaka Ujbrassó határában egy vörös lovat találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a központi rendőrségen.

— **A külföldi borkereskedők szindikátusa** által Medgyesen folyó évi március hó 16-án rendezett borkiállítás alkalmával, az 1933. évi termelésű savanyu borok vegyítéséhez, a Répáti borviz kitűnőnek találtatott, a savanykás ízű bort kedvezően megédesíti. A kiállítási bizottság megállapította, hogy az összes kiállított ásványvizek közt a Répáti borviz felett meg legjobban az 1933. évben Bázánán, Bolkáson, Medgyes, Miklóstelke, Asszonyfalva és Muzsnán termelt borok vegyítéséhez.

— **Tiltott műtét — magzatégetéssel.** A brassói ügyészség szombat délelőtt hallgatta ki Pascu Radu főügyész tiltott magzatelhajtás miatt Molnár Erzsébet Cenkalja-utca 47. szám alatti 21 éves lakost és Stroi Sándor festőt, a kivel a leány hónapok óta vadházasságban él. A leány vallomása szerint februárban Nagy Ferencné t-nyleg tiltott műtétet hajtott végre rajta, majd a magzatot együtt elégették. A főügyész egy névtelen feljelentés alapján indított vizsgálatot a magzatelhajtási ügyben. Valószínű, hogy Nagy Ferencné Cenkalja-utcai lakosnak még több tiltott üzeme is napvilágra kerül az ügyészségi vizsgálat folyamán.

— **Szép, új világ.** Huxley a legnépszerűbb angol író, humorral és kalandossággal bőven fűszerezett remek új regényében legérdekesebb és legizgalmasabb munkáját alkotta. A „Szép, új világ” utópia, amikor az emberek már nem születnek, hanem külön gyártják a munkát, a katonát, a tudóst, a művészt és a vezetőket. Mindenki elégedett, szívesen végzi a feladatát. Csak néhány rosszul sikerült gyártmány, javithatatlan romantikus ninos megelégedve: fellázad a rend ellen és elbukik. A „Jó Könyvek” sorozatának 9-ik kötete (1. Lewis: Szegény lány pénz keres, 2. Carlisle: Vér a véreből, 3-4. Feuchtwanger: Zsidó háború, 5. Traven: Aranyásók, 6. Roesmann: Fischbein élni akar, 7. Trenker: A hegység hőse, 8. Ostenson: Előjáték a szerelemhez). Egyenként 250—350 oldal, füze 27 lej, finom papíron, vászonkötésben 57 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Az érmihályfalvai Magyar Párt tisztújítása

Érmihályfalva, június 3.

A Magyar Párt érmihályfalvai tagozata vezetőségének négyéves megbízása most járt le. A tisztújító gyűlést Végh József református esperes, a tagozat elnöke nyitotta meg. Az elnök beszéde után dr. Andrassy Ernő a járási tagozat elnöke beszélt. Ezután sor került a vezetőség megválasztására. A választás eredménye a következő: Diszelnöknek Lovass Dánielt választották meg. Elnök lett Végh József, alelnököknek dr. Bujanovics Rudolfot és Czeglédi Károlyt, titkárnak Kiss Kálmánt és Lovass Károlyt, jegyzőnek Tóth Zsigmondot és Kovács Bélát, pénztárnoknak Csiri Sándort, Előadóknak pedig dr. Andrassy Ernőt és Kiss Imrét választották meg. A gyűlés megválasztotta a 24 tagú választmányt is.

Meghalt Bura Károly, a híres erdélyi cigányprimás

Budapest, június 3.

Bura Károly hírneves cigányprimás, aki Erdélyből költözött fel Budapestre, tegnap este hirtelen meghalt.

Bura Károly szívüthérelmeszédésében szenvedett s ez végzett vele tegnap este váratlanul.

— **Háziaszonyok** tízezer használatát és dícsérik Biri néni szakácskönyvének kitűnő receptjeit. Ára kemény kötésben 100 lej. Kapható minden könyvkereskedésben. Ahol nem kapható, ne vegyen mást, hanem küldje utalványon a pénzt és bérmentve küldjük. Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Iskolák Egyesülete

— **A brassói református kereskedelmi iskola** hatalmas, új épületének munkálatai rövidesen befejezést nyernek. A modern iskolaépítés minden kellékével, kísérletező- és munkatermekkel, könyvtárral, kémiai laboratóriummal, tornatermmel stb. ellátott iskola szeptemberben itt fogja folytatni a jövő nemzedék boldogulása szempontjából pótolhatatlan munkáját. Az erdélyi ref. egyházkerület, mint iskolafenntartó, gyönyörű fekvésű s a legmesszebbmenő egészségügyi követelményeknek is megfelelő, kényelmes bennlakást is rendezett be, melyben a mai életküzdelmekre előkészítő gondos nevelésben és vezetésben részesülnek a tanulók. A kisebbségi sorban nélkülözhetetlen nívótól többet be a kereskedelmi iskola, mert elvégzése után tanulói az élet legkülönbözőbb pályáin helyezkedhetnek el, a gazdasági és kereskedelmi élet és hivatal minden ágában, mint alkalmazottak, vagy mint önálló vállalkozók. A legközelebbi idő alatt és a sokféle elhelyezkedési lehetőséget tekintve, a legbiztosabban jutnak kenyérkeresethez. Gyermekünk jövője és boldogulása ma minden szülő legsúlyosabb gondja. Jó szolgálatot teszünk, ha erre a gyakorlati életben különösen a mai viszonyok között bevált iskolára irányítjuk figyelmüket. A kereskedelmi iskola négy évfolyamból áll, nyilvánossági jog alapján működik és a IV-ik gimn. osztályt végzett tanulókat veszi fel külön felvételi vizsga nélkül. — Igazgatósága (Brasov, Calea Victoriei 7) készséggel nyújt bővebb felvilágosítást.

VALLASVIZSGA

A brassói református lelkesíti hivatal értesíti a nemreformátus iskolákba járó, református vallásu tanulókat és szüleiket, hogy a vallásvizsgájuk június hó 6-án, szerdán délután 4—6 óráig lesz a belvárosi ref. templomban.

OLVASSA és TERJESSZE!

Hogyan éljen a mai ifjuság?

A szexuális függelenség haszna, kára és tanulságai.

Mit szabad a lányoknak?

Mit szabad a fiuknak?

Tartalomjegyzékből: Szexuális szabadság vagy szexuális függelenség. — Nemi érettség, nemi élet. — A nő felszabadulása, az ifjuság szabadsága. — Az ifjuság szexuális arevonala előtt. — Lányok és fiuk a szabadszerelmében. — A serdültség kora, pubertás. — A pártásházasság. — A házasság akadályai. — Ugy és azt szabad-e a lányoknak, amit a fiuknak. — A fiuk nemi élete a házasságon innen. — Az ifjuság nemi sorsa. — A nemi betegségekről. — Hogyan éljen a mai ifjuság, hogy a tegnapi embertől boldogabb lehessen?

Írta: Wallenstein Árpád szakorvos.

Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Ára 60 lej

Éjjeli muzsika

Régi szokás, hogy május 1-én és pünkösdkor éjjeli-zenével keltik fel az embereket a cigányok. Már természetesen csak ott, ahol valami „ellenszolgálatra” számítanak. Pünkösd éjszakáján megfigyeltük, hogy a cigány az egyes ablakok alatt mit játszott és ki, kinek mit húzattott?

Dr. Chereches István polgármester, a liberális párt városi tagozatának elnöke: Nem, nem, nem, nem, nem, nem megyünk mi innen el...

A szociáldemokraták a városháza előtt húzatták: Ki tanyája ez a nyárfás, nem hallik bé a kurjantás...

Záciu Gh. Felicián a Iunián párt elnöke: Kicsi vagyok én, majd meg nővök én.

Dr. Nistor Aurél vármegyei prefektus: Én vagyok a megyefőnök egyedül...

A Magyar Párt: Tizenegy, tizenkettő, tizenhárom, Ennyi tanácsagot akarunk nyáron...

Dr. Borgida József a zsidó párt elnöke. Kinek zsidó párt a barátja, van is annak megfelelő dohányja...

Dámboianu Izidor alpolgármester a tisztviselőknek: Tilos, tilos, tilos, háromszor is tilos, a városházáról kimenni...

Tocaciu pénzügyigazgató a várakozó nyugdíjasoknak: Holnap, ha alkonyul, jöjjenek újra el, vagy holnapután...

A károsultak Freund Márkusnak Pozsonyba: Csak még egyszer gyere vissza...

Dr. Demian Titus volt polgármester: Én mindezen már túl vagyok...

Az Unió vagongyárból leépített kisebb-ségi tisztviselő: Te sem vethetsz a szemre egyéb hibát, egyéb vétet...

Bretter Tibor munkakamarai elnök: Voltam király Beóviában...

Az Olimpia CFR Huniadenak: Nem én lettem hűtlen hozzád, te csaltál meg engem...

A kisebbségi lapok a cenzornak: Huzd, huzd keserűn...

Dr. György Oszkár a WIZO irodalmi körvényszékének: Egyszer voltam nálatok, sej, haj, Lina...

A Phoenix CSB a bajnokság felé: Szállj, szállj, szép délibáb...

A szatmári lakosok a vízvezetéknek: Elnézem hajnalig, folik vagy nem folik?

A végrehajtók: Felelőm a szekrényt újra, újra felelőm az asztalt újra újra...

A kereskedő a villanyüzemnek és fordítva: Pénzem az nekem nincsen, de van egy panamám...

A recsegő híd, amikor átmege rajta a kissonat: Itt a lux, itt a lux, itt a luxusvonat...

Az olvasó, e sorok írójának: Nem tud az írni, aki küldte...

Mezőgazdasági-, állat- és háziipari-kiállítás lesz Szatmáron

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület érdekes terv megvalósításába fogott. Elhatározta ugyanis, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel karöltve, az ősz folyamán Szatmáron mezőgazdasági-, állat- és háziipari kiállítást rendez és ezen nemcsak a vármegye egész gazdasági életét vonultatja fel, hanem elhozza ide Erdély többi vidékeinek hasonló produktumait is. A nagyszabásúnak ígérkező kiállítással kapcsolatban a kiállítás rendezőségéről is gondoskodni kíván, hogy a CFR az ilyenkor szokásos vasuti kedvezményeket engedélyezze egy a kiállításra utazók, mint a kiállítás anyagának ideszállítására számára. Azonkívül a rendezőség gondoskodik arról, hogy a kiállítás tartama alatt Szatmáron a szórakoztató és művész látványosságok egész serege várja az ideérkezőket. A jövő hét folyamán alakítják meg a Gazdasági Egyesület tagjai a kiállítás előkészítését végző városi és megyei bizottságokat.

Ez aztán statisztika

A város környékén elszaporodott csókák kiirtására egy bizottságot küldtek ki. A nagy mű befejeztetett. A bizottság a következő statisztikát terjesztette a városi tanács elé:

623 fán találtak 3738 fészket. 2490 fészkekben találtak 7476 csóka-fiókot és 1446 fészkekben találtak 6230 tojást, amelyeket megsemmisítettek.

Ez aztán a statisztika!

De kérjük: ki számolta ezt utána?

Szatmáron mindenki pénzt keres!

Mégpedig nem is keveset: huszonegy millió lejt

Azt hiszem, ha egész Erdélyben végig megyünk, sehol sem találunk még egy olyan kereső várost, mint Szatmár. Két hét óta itt mindenki pénzt keres.

Rengeteget keres mindenki.

Botorság volna azt hinni, hogy a gazdasági viszonyok javultak meg. A csempészfronton sincs különösebb mozgalom. A valuta is csak éppen hogy megy valahogy, bár néhány héttel ezelőtt ez volt az egyetlen „iparág”, ahol tényleg szép pénzeket lehetett keresni. Mindenki a mintavásárra igyekezett és mindenki zubbán vásárolta a pengőt. Fel is ment ugy az ára, hogy csak repülőgéppel és telt pénztárcákkal lehetett utolérni. Azután ennek is vége volt. A pesti mintavásár lezajlott, az emberek leégve és megkönynyebbülve hazajöttek, a pengő ismét csendesen nyugszik a fekete valutások jól bezárt trezorjaiban.

Azonban jöttek az új kereseti források.

Az isten jó, nem hagyja el az ő engedelmes szatmári bárányait. Gondoskodott arról, hogy a kereseti viszonyokban ne álljon be pangás, gondoskodott arról, hogy a szatmáriaknak mindig legyen mit keresni.

Most például örült pénzeket keres minden szatmári.

Iskolás gyerekek és viselő asszonyok, jószímatu detektívek és foghíjas öregek, szakállas zsidók és igaz keresztények, tűzfapoeták és munkanélküli iparosok, leégett kártyások és felgazdagodott totibankárok egyformán vagyont keresnek.

„Keresik a Freund Márkus hatmillióját.”

Ez itt egy láz most, ez itt egy betegség. Mindenki szimatol, kutat, keres, bogoz, töpreng és gyanakszik. Hol lehet a hatmillió? Mindenki gyanus, aki él. Ha a kávéházban valaki egy ezrest vált fel, másnap már megy a rendőrséghez a névtelen levél: nála van a Freund Márkus hatmilliója. Ha Sóher Egyedéktől a szakácsnő két kiló húst vesz a hatóságai mézarszékben, kész az ítélet: azért megy nekik olyan jól, mert Freund Márkus szökése előtt náluk tette le a hatmilliót.

De nemcsak Freund Márkus az egyetlen kereseti lehetőség.

Egy macedon rablógylkos tizenötmillió lejt is lehet keresni, amely, állítólag, a szatmári határban van elásva. Egy

helybeli vendéglős ugyanis fantasztikus levelet kapott a görög Corfu szigetének fegyházából. A levél rossz románsággal azt közölte, hogy Panait Giolas kirabolta a görög kormány pénzküldeményét és a szatmári határban ásta el a tizenötmilliót. Most azonban életfogytiglanra van ítélve, máskülönben rögtön jönne a kincser, de miután huzamosabb ideig el van foglalva a büntetése kitöltésével, hát küldi maga helyett a nővérét, aki pontosan tudja a kincs rejtékhelyét. Mindössze haterőtszáz lejt kell a címzettnek küldeni a nővér utiköltségére és a tizenötmillió lej közös.

A vendéglős nem küldte el a pénzt, de indiszkrécioja folytán napvilágra került az ügy. A szatmáriak erre elkezdtek keresni a tizenötmilliót. Mindenki keresi.

Tizenöt meg hat az huszonegy. Ennyi millió lejt keres itt minden szatmári.

De ha valaki azt a husz lejt megtalálja, amely a milliós keresőknek a mai ebédre kellene, legyen szíves szólna hozzá. Mert az valóban csoda lenne. Keresni lehet Szatmáron, de találni: aligha...

Kaszárnyarendszer a szatmári városházán

A sokféle elfoglalt alpolgármester új találmánya a tisztviselők ellenőrzésére

A liberális rezsimnek van egy alpolgármestere, aki mindenre ráér. Szép állása van az egyik szatmári nagyvállalatnál, de az álláson kívül van még vagy hatféle tisztsége, amelyet politikai érdekei elismeréséül kapott.

A sokoldalú alpolgármester mindenre ráér.

Nemcsak az összes állásait látja el pontosan, nemcsak az összes fizetéseit veszi fel pontosan, de arra is van ideje, hogy a tisztviselőket valóságban kaszárnya-rendszer szerint ellenőrizze.

Csak arra nincs ideje, hogy az újságíróknak a város legfontosabb ügyeiben felvilágosításokat adjon. Nem tulságosan szereti az újságírókat és bár az újságírók nem is tartanak igényt részéről valami különleges szeretetre, mégis szeretnek, ha a város hatvanezer lakosát fel tudják világosítani azokról az intézkedésekről, amelyekről bőrkre, előnyükre vagy kárukra rendel el az alpolgármester.

Most azonban nem erről van szó.

Az ellenőrzésről van szó, amely már kezd kisse komikusává válni.

Kora reggel már a városháza kapujában van az alpolgármester és figyel, hogy a tisztviselők mikor érkeznek. Jaj annak, aki egy percet is elkésik. Ez az intézkedés, ugyebár, helyes. Elvégre a tisztviselőt azért fizetik a város polgárainak pénzéből, hogy pontosan ott legyen

a hivatalában és pontosan végezze el a munkát, amelyet rábízta. Ebből a szempontból tehát föltöbb helyes az alpolgármester új intézkedése.

A városházának azonban van egy másik kapuja is. A színház felé nyíló utcából. Ezt a kaput lezáratta az alpolgármester, mert nem engedhető meg, hogy a tisztviselők a hivatalos órák alatt esetleg Valenhez szökjenek sörözni, vagy esetleg cigarettát vásárolni leugorjanak a sarkon levő dohánytőzsdébe.

Az alpolgármester becsukta a kapukat. „Lélek ez ajtón, se be, se ki”.

Mint a Tetemrehívásban az öreg Bárczi mondja.

Az első kapunál az alpolgármester uron kívül a kapus is ellenőriz.

A kapus: jogvégzett tisztviselőket!

A második kapu csukva van.

A táblát azonban az alpolgármester elfelejtette kitenni.

„Halandó, ki ide belépsz, hagyj fei minden reménnyel”.

Ajánljuk szíves figyelmébe Még pótolni lehet.

A sokoldalú alpolgármester imígyen szórakozik. A város kitűnő polgármestere — mit tehetne mást — fájdalmasan mosolyog az eseten.

A tisztviselők pedig bosszankodnak.

Ilyen módon teljes a munkamegosztás a szatmári városházán.

Matisán Mária

A szatmári posta tisztviselője. Azonkívül Románia egyik legjobb ejtőernyős pilótája. Számtalan versenyen vett már részt és ezerkétszáz méter magasból ejtőernyő segítségével ugrik ki a repülőgépből. A merész és csinos fiatal lány most Budapestre készül, ahol az egyik nagy lapvállalat repülőversenyén fogja produkálni magát.

Szatmári archépcsarnok

Pityu, a virágos-gyerekek

Nyolc éves. Szőke és kékszemű. Két év óta családfenntartó. Ő tartja a beleg apját, a munkaképtelen anyját, két leültő bátyját. Virágot árul. Két évvel ezelőtt felfedezték. Divatba jött. Akkor még igazi gyerek volt, kedves és rokonszenves. Két év alatt üzletember lett belőle. Minden este elindul és reggelig járja a kávéházakat, klubokat és éjszakai lokálokat. Pszichologus. Ha egyedül levő férfi kérde tőle, hogy mennyi a rózsá darabja, szerényen öt lejt mond. Ha a férfi történetesen nővel van, a rózsát tizenöt lejtért sózza rá. Tudja, hogy a legtöbb férfi a nő előtt szívesen megajátssa a gavallért. Erre van építve az üzlete. Most nyolc éves. Határozottan pénzü. Az éjszakák nyomot hagynak az arcán. Pontos ismeri a szatmári viszonyokat. Tudja, hogy ki kivel, mikor és hol. Ezt üzletileg hasznosítja. Ha a kikapós férj véletlenül a feleségénél ül, oda sem megy a virággal. Tudja, hogy ott úgy sem lesz üzlet. Ha más nővel ül, akkor Pityu arca boldogan felragyog. Üzletre van kitalás. Pityu nyolc éves, de emberismerete előnyt adhatna az ötven éves középiskolai tanárnak is...

Egy szatmári polgár naplója

Május 15. A postásom panaszkodott, hogy nem bírja a munkát. Két nap alatt 3500 ajánlott levelet kézbesített ki. Mint utólag megtudtam, ennyi adós értesítette ajánlott levélben a hitelezőit arról, hogy konverziót kértek. Szegény postás, mi van neki ebből?

Május 16. Ma hallottam, hogy az Unio vagongyárban egy sereg kisebbségi tisztviselőt leépítettek.

Május 17. A hőség óriási. A kislányom mindenáron ki akart menni a strandra. Nem mehetett, mert a strandon inspekciós tanárok vannak. Mindennap egy másik ügyel arra, hogy a gyerekek ne járjanak a strandra. Állítólag a víz rontja az erkölceiket. Vagy a nap? Ki tudja? Üdv Angelescunak!

Május 18. Ma végre esett az eső. A föld szomjasan itta be a kövér cseppeket. Kíváncsi vagyok, hogy az inspekciós tanár a strandon mit csinál ilyenkor?

Május 19. Ma egy másik intézetenél építették le a kisebbségi tisztviselőket.

Május 20. Megkezdtek a tárgyalást a községi választásokra. Holnapra minden párt bejelenti az igényét, hogy hány tanácsagszakra reflektál.

Május 21. Bejelentették. A harminchat helyből ötvenhárom mandátumot követelnek.

Május 22. A tárgyalásokat felfüggesztették.

Május 23. A tárgyalásokat újra kezdték Biztos a megegyezés.

Május 24. A tárgyalások megszakadtak. Megegyezésre nincs kilátás.

Május 25. Ebbe maradunk.

Május 26. Az interimár nem akar távozni. Továbbra is a helyén marad és nagy városfejlesztési programot dolgozott ki.

Május 27. Az illemhelyek kanálisa kiömlött és ellepte a város legforgalmasabb utcáját.

Május 28. Benne vagyunk. Nyakig!

Május 29. Fulladunk! S O. S. Mentsélelkeinket!

Tomcsa Sándor:

PESTI NAPOK...

Elromlott a pofozógép!!

Budapest, június 3.

Kevés ilyen tragikomikus jelenetet láttam életemben.

*

Városliget, vasárnap délután.

A tömeg, mint valami jókedvű szökdár, borítja el a Liget — hétköznapi meglehetősen néptelen — téreit. Minden percben újabb és újabb áradat jön, mely vidám morajjal és felcsabadult hullámokban csapkodja, ostromolja a ligeti lehetőségeket. A villamosok, autóbuszok, még a taxik is, öntik magukból a népet. Kis csomagokkal jönnek, gyerekekkel, valami gyuladással lelkükben, mely a legkisebb és leggyorsabb behatásra nevetésben reagál.

A fák közt nagyot nyelnek a levegőből, „micsoda illat!” — mondják — pedig még csak a virágok színe jutott el orrukig. A család letelepedésre alkalmas hely után néz, a család fő ki-gombolyja gallóját, a gyerekekről lehúzzák kis kabátjukat, — hadd szabaduljanak szegénykék — és a mama lehetőleg olyan helyre ül, hogy azért mindent jól lásson.

A zivajg percről-percre nő, de ez nem zavarja őket. Annnyira nem, hogy ha a zajt valami különleges módon le tudják fogni, el bírnák vezetni, ha a pesti zajra hangfogót tudnának tenni, akkor másnap az összes idegklinikák, meg kórházak megtelnének a csendtől halálra kintzett pestiekkel.

Szóval vasárnap van, liget van, zaj és tömeg.

Persze, azért a sokaság nagyon nagy része mégis csak passzív. Ez azt jelenti, hogy élvezzi a levegőt, az ideszűrődő katonazenét, a gyerekek után ordít, az árnyékba húzódik, füvet dug a foga közé, aztán kicsomagolják a negyven-ért, jó vékonyra szeletelt, szárazit. Legfennebb hat fillért fizet azért a helyért, melyet beborít teste megfelelő részével. Aztán, mikor már hűvösebb lesz, mikor kezdenek kigyulladni a Weingruber színes lámpái, a papa azt mondja: „menjünk fiam, még kell beszélnem Bauerrel”; a mama lerázza öléből a morzsákat, leszögezi, hogy Bauer egy csirkefogó, egy picit sóhaj, mert lánykorában nem így gondolta, hogy mikor kigyul a fény, hazamennek, a gyerekekre felrángatja a kék, meg vörös szövetet, a gyerekek bögni kezd, a papa irigyl Bauert, mert legényember és csendesen megindulnak a város felé.

Es mindez tizenkét fillér helyepénzbe került, mert a szálati után már csak egy kis tejet isznak, a papának délről ott van a tökfőzelek. De vannak „cselekvők” is. Ezek röviden azok, akik költenek is. Akik célba lönek „horgászhatnak”, a hullámvaston émelvegek az „Elvarázsolt kastélyban” rémildőznek, vagy a pofozógépen próbálják ki ilyenirányú képességeiket.

A Ligetben ezer efféle pénzköltési lehetőség van. Az ember fizet és vagy röhög, vagy rajta röhögnek. Mindegy, vasárnap van. A ligeti bódésoknak vasárnap az arató-ünnep. Ezek az elszánt, kitaró, néha ötletes emberek abból élnek, hogy jön a vasárnap. Hogy jön a tömeg és jönnek a fillérek. A hét többi napja csak olyan előkészület, bójt, az advent. Vasárnap az ünnep, a munka, a folytonosság, az erőfeszítés, az emberi és a gépi képességek százszázalékos üzembeállítása.

Most tessék elképzelni, ha... Ligeti csavargásban elkerültem a pofozógéphez. A pofozógép, ha valaki nem tudná, egy embermagasságú bábu, nagy bőrfelület, melyre vérengző szemek és fogak vannak pin-gálva, a hasán pedig egy óraszerkezet-féle van, amolyan feszmerő, manometer, melynek mutatója jelzi a bábu fejére mért ütés nagyságát. Mert a pofozógépet pofozni kell. Lefizetsz tíz fillért és ezért három pofot huzatsz a gépnek. Valami nagy értelme nincs az egésznek, legfennebb, ha a pofod folytán a mánsus kileng az ezres számig, a tömeg bámuló moraja közt távozhatsz.

Es ekörül a gép körül tömeg mindig van. Ez a nagy érdeklődés bizonyára az emberi lélek titokzatos mélységeiben gyökeredzik. Mert szeretni látni az erő lenyűgöző megnyilvánulását mindenki, különösen, ha ez pofon alakjában nyilvánul, még akkor is, ha azt egy bőrbábu kapja. Hát voltunk elegendő, Bakák, egy-egy motor-matróz, pénzügyőrök és sok bizonytalan foglalkozású és holtbizonyosan munkanélküli évil. Es mindegyikbe kapaszkodik egy nő és mindenki nő lelkében égett a büszke vágy, hogy az ő lovagja pofozza ezersé a mutatott. Suppantak hát a pofok, melyek minden hármán tíz fillért jelentett, ha csak az illető bérletet nem váltott husz pofra, ez esetben ugyanis méltányos kedvezményben részesült.

A pofozógép menedzser, egy göndörhajú, rekedt, ingujjas férfi, kizsáradt torokkal esábitotta a közönséget: „Ön tizért leken három pofot és ha a mánsus ezert mutat, Ön egy erős ember. Tizért a hármát, urak, ritka sportushe-tőség...!” Es az emberek tolongnak, hogy erőseknek látszódjanak.

Körülbelül az üzletmenet csúcán lehetett, mikor egyszer egy kubikos formájú ember szur-já le a tizet, „hátracurukkol”, megpöki a mar-kát és levág egy igazán elrettentő pofot. A tö-meg szakértően, elismerően felzúg és mindenki a mánsust lesi. De nini! Mi történhetett? — a mánsus meg sem mozdul. A kubikos leken még egy pofot, — semmi. „Kérem — fordul erre a menedzserhez — ez a kettő nem számít, mert a mánsus nem mutat”. — „Persze nem számít, kedves uram, — kerül elé a géptulajdonos, — ha nem mutat, nem számít. Egy kis türelmet kérek, a mánsus azonnal mutatni fog...”

Igaz is, az érdeklődés egy pofnál abban áll, hogy aki kapja, vagy ajánljon el, vagy a hasára szerelt mutató ezert mutasson. Másrészt az egész unalmas és felesleges erő- és pénzpusztítás. A pof gyönyörű következményeiben van, kivéve azt az egy esetet, ha honatyák váltják egymás közt, de az is inkább politika.

Térjünk vissza azonban a géphez. A menedzser az elromlott masinát székértően nyomogatta, rázta, csavargatta, közben, az érdeklődés ébrentartása céljából pikáns történeteket mesélt, kitűnő emberismerőnek bizonyulva, mert ma vagy rekord, vagy dísznőség. Mikor aztán úgy gondolta, odafordult a kubikoshoz és könnyedén intett: „tessék”. A kubikos neki is huzalkodott és le is vágott egy pofot, de a mánsus makacsul és hidegen állott a nullán. „E” nem mozdul, kérem, — mordult fel a kubikos, — gyertünk vissza a tíz fillérrel.”

A tulajdonos fölényes arccal jött megint elő: „az nem lehet, kérem”. Aztán kettőt hátrafő-pett: „szabad” és most ő kent le egy pofot a gépnek.

A mánsus meg so rezsent.

Még egy pof, — semmi.

Hátul valaki: „Na, ez is bevette a sipot.”

Más valaki: „Szétfőzték, gyertünk.”

A tulajdonos hátraszólt: „Az nem létezik, ké-

rem, ez nem egy olyan gép.” Es villámgyorsan dolgozott, mert még egy-két óra és vége a va-sárnapnak! A hátulso sorok már most is kezd-tek ritkulni, bár munka közben gyors egymás-utánban biztatta a tömeget, hogy „csak pár perc, urak, pár perc”.

Már lihegve dolgozott. A gép hasán, a mutató szerkezet alatt kis ajtót nyitott ki, s ott be-nyulva matatott, kaparászott, csavargatott, iz-zadva.

Olykor-olykor felugrott, villámgyorsan le-nyomott egy pofot s mikor nem volt meg a ki-vánt eredmény, hasravágódva dolgozott to-vább.

Már nem is biztatta a tömeget, fogcsikorgat-va káromkodott.

A tömeg lassan oszladozni kezdett, bár még elegenden maradtak, akik öntudatlanul is élvezték a fellázadt pofozógépet. Akinak az életben csak a pofonok jutottak. Akit már kora ifjúságától, hogy így mondjam: megszületése pillanatától, csak pofoznak. Miért? — Kérdezte bizonyára ez a szegény bőrbábu, — miért jöhet hozzám bárki, akinek csak pénze és ereje van és rü-högve vághat a képembe? Elvégre én is az örök és hatalmas Ész teremtménye vagyok, ab-ból a nemes anyagból, mint itt a többiek? Hogy nem születtem előkelő Hullámvastnak, vagy büszke Körhintának?... Es még az Ember sa-ját képmására teremtetél! Rémes! — mond-hatta és értelmetlenül bámult maga elé, míg csak le nem zuhant egy újabb pofon. Es bizo-nyára kért és bizonyára könyörgött, hivatko-zott, bizonyított, rámutatott, igazolt, feltárta sérelmeit, jogaira támaszkodott, felfolyamodott a Ligetközi Bizottsághoz — és bizonyára mind-hiába. Most aztán — ezen a ragyogó és illatos tavaszi vasárnap délután — rájött arra, hogy a pof belső lényege mindig attól függ, aki kap-já, mert az ütés értéke a pofozótól független és azt mindig a mutatott fájdalom és a meg-

becstelenség tudata szabja meg. Ha ezek nem érzékelhetők, akkor a pof nem telítődik eszméi tartalommal és csak a pofozó marka bánja meg.

Es ezért állította le érzékszerveit, melyek lát-ható vetülete a nullától az ezres számig libbe-nő mutató volt. Nem jagatott, nem panaszkodt nem csodálkozott, nem hivatkozott azonos mi-voltára, nem minősítette jogsérelemnek, meg-alázásnak, nem appellált a kulturára és a te-remtmények egyazon emberi vonatkozásaira, egyszerre nem reagált a pofra. Összeszorított a mázolt fogait és ilyeneket gondolhatott: „hát csak üss, amíg meg nem unod, tőlem ugyan nem hallasz jajt, nem látsz könyvet, én neked nem mutatok még egy tizednyi kilen-gést sem, nem hogy minden csapásra az ezre-sig forrjon fel vérem és boriton el fájdalomam. En amíg ütsz, távoli és örök szépségekre gon-dolok és közelebbiekre: a Körhinta nemes pa-ripájára, a barlangvasut kecses hajlásaira, az Elvarázsolt kastély mesebeli pompájára...”

Es ennek a passzívításnak kezdtek is mutat-kozni hatásai. A kubikos-hatalom leállt és visz-szakérte pénzét. A matróz-hatalom szétnyújtó-zta tagjaiban soronkövetkező erejét és azt mondta az oldalán duzzadó Loreleyének: „Majd örült vagyok, hogy pofozzám, mikor nem is mutat.” A finác-hatalmak sem látták értelmét a dolognak, hölgyekkel elindultak tehát a Li-get buklikus gyönyöreire felé.

Már csak kevesen állottunk az elromlott po-fozógép körül. Es amilyen arányban fogytunk olyan arányban dolgozott mind vadabban a gép-tulajdonos. Zihálva ráncigálta a csavarokat, vicsorogva feszítette a huzalokat, hörögve nyúlt be oda, ahol valószínűen a bábu szíve lehetett.

Nem ment semmire.

Aztán felállt.

Felállt, hátrált három lépést és onnan nekí-rontott a bábunak. Es pofozta és rugta és tép-te és nyomta. Marcangolta.

De akkor a bábu már fölényesen mosolygott: „hát ez a te nagy hatalmad?”

Es persze, ő győzött. A pofozó fáradtan, ki-merülten, tehetetlenül és bárgyún kuorgott mellette... Ő pedig diadalmasan és szabadon állott, magába rejtve titkát és a leszálló ligeti alkony óvatosan ölelte át megkintott fejét...

Nemes Ferenc riportja:

„...és szabadíts meg minket a Monopoltól!”

Vevők helyett pénzbírságok viszik el a kolozsvári trafikok „do-hányát”! — Hogyan lesz egy doboz cigarettából „kihágás” és hogyan változik „üldözendő külföldi könyvvé” egy ártatlan rádiólap

Kolozsvár, június 3.

A Monopol néven ismert „mumus” is-mét derekasan kitett magáért Kolozsvá-ron. Oldalakat lehetne zengeni ennek a méltán rettegett intézménynek legújabb hőstetteiről, pillanatnyilag azonban csak két szatirának is beillő esetet ragadunk ki a „hivatalos ténykedés”-nek nevezett, jelentős pénzbüntetéssel egybekötött veg-zaturák tömkelegéből, amelyek Nicolaescu főnök urnak, a Monopol kolozsvári hely-tartójának leleményességét dicsérik.

Az áldozatok kérésének teszünk eleget, amikor elhallgatjuk neveiket, nehogy esetleg újabb „proces-verbal”-laviná zu-duljon feléjük...! Nem is a nevek fonto-sak itt, mert „pikkelés”-ről szó sincs. Sor kerül itt mindenkire. Jelenleg husz tra-fikos nyögi Nicolaescu főnök ur legfrís-sebb inspekción-körutjának következmé-nyeit. Az 1930-as monopoltörvény 62-ik paragrafusának értelmében ezer-ezer lej kellett fizetniük fejenként azért, mert külföldön nyomott magyar könyveket árultak. Igaz ugyan, hogy a kérdéses pa-ragrafus megszorító kitétele csak a pony-vatermekre vonatkozik és semmi köze sincs az „inkriminált” irodalmi értéki könyvekhez, de Nicolaescu főnök ur ez-uttal mindent egy kalap alá vett. Ame-lyik trafikok külföldi magyar könyvet árult, mindnek le kellett a maga 1000 lej pénzbüntetését a Nemzeti Bank helybeli fiókjába fizetni...

Nem akarunk rosszvélűsködni, de tudjuk, hogy a kihágások kapcsán kirótt pénzbüntetések egyrésze mindig a „rájó-vó” helyesebben „rámenő” markát üti! Ez a törvényadta körülmény talán „n-kább megindokolja azt a tulbuzgóságot és erélyt, amellyel a főnök ur legutóbbi körutját lefolytatta.

A Monopol emberei már csak a stilsze-rűség kedvéért is szeretik a „dohányt”...!

De talán elkalandoztunk kissé a be-igért esettől. Lássuk tehát azokat a bi-zonyos ügyeket, annak illusztrálására, hogy hogyan dolgozik Kolozsváron a tra-fikosok mumusa: a Monopol.

*

Nicolaescu főnök ur, inspekción körut-ja során betévedt az egyik Zápolya-utcai kereskedőhöz is, akitől már korábban megvonták trafikengedélyét.

— Maga mostanában nem árul do-hányt? — kérdezte.

— Bizony nem! — felelt a kereskedő.

— „Azóta” szóval nem árul?

— Nem!

— Na, majd meglátjuk! — szólt a fő-nök ur és a terepet behatóbb vizsgálat alá vette. Térült-fordult a pultok között és egyszerre csak lecsapott...

— Ez itt magának semmi? — kiáltott fel diadalmasan, mint aki rájött vala-mire...

A kereskedő odapillantott. A pult-on egy doboz „Plugar” cigarettá hevert. Meg-kezdett állapodni, mert két verő között a kereskedő szokott cigarettázgatni. Egyik ismerőseivel hozatta faluról, mert váro-sban nem lehet ezt a fajtát kapni. Sosem hitte, hogy a „kihágás” vádját sütki rá miatt! De hiszen akkor minden ember kihágást követ el, aki dohányzik!

— Ez itt semmi? — kérdezte még egy-szer a főnök ur.

— Kérem! — szólt a hűledező kereske-dő — ezt én szívom! Mit tetszik gondolni, ha még mindig árulnék trafikot, akkor éppen csak „Plugar”-t és abból is csupán néhány darabot...? Hogy is tetszik ilyes-mivel gyanúsítani?

Aztán elhallgatott, mert látta, hogy már a jegyzőkönyv is készül.

„Csak” ezer lej pénzbüntetéssel sujtot-ták.

Már ki is fizetett!

Mégeldődik.

Ime, egy ember, aki nem tud annak örülni, hogy Románia legdrágább cigaret-táit szivhatja!

*

Az semmi, de hallgassák meg ezt az esetet!

Egy Ferenc József-uti trafikos, akit a főnök ur azért bírságolt meg ezer lejre, mert a pultján heverő magyarországi rá-dió-újságot „külföldi-könyv”-nek minő-sítette, kétszeresen ráfizetett a látoga-tásra.

A főnök ur ugyanis éppen akkor lé-pett be hozzá, amikor egy könyvet olvas-gatott. Otthonról hozta magával, hogy unalmát üzze... Mert ma már a trafikok-ba se járnak olyan sűrűn a kundsáftok, mint régebben. Hát olvasgatott a derék trafikos, nehogy magányában végzetesen elunja magát.

Egy mondat közepén tartott éppen, a mikor a könyvet szigorúan kirántották a kezéből.

Felnézett. A „sef” állt előtte.

— Maga nem tudja — dörögte —, hogy külföldi könyvet nem szabad a dohány-tözsdekben árusítani!

— Nem eladásra tartom itt — hebegett a meglepett trafikos — hát nem tetszett látni, hogy olvastam? Eszemágában sin-csen eladni!

— Azt maga ne mondja! Tudom, hogy mit akart vele! Hát azt nem lehet! A könyvet különben, mint „korpusz delik-t”-t, elviszem!

Néhány percet töltött még a trafikban. „Felfedezte” a magyarországi rádiólapot, amit habozás nélkül könyvnek minősített, jegyzőkönyvet firkantált és eltávozott.

Fizer lej büntetést fizetett ez a trafikos is. A rádiólapért-e, vagy a könyvért, a melyben unalmában elmélyedett, nem lehet tudni. De fizetett. Nem úgy, mint egy katonatiszt, hanem úgy, mint egy kisfor-galmon dohánytözsde tulajdonosa. Nehe-zen Véresen.

*

A most lezajlott inspekción-körutat nem egyhamar felejtik el a kolozsvári trafi-kosok...

Mert az egzisztenciális gondok közepet-te mégse lehet megkönnyebbülésnek ne-vezni, ha az ember 1000 lejjel könnyeb-bül meg!

„In delict s’a gásit literatura stráinã. Dresat dr. verbal”. Dátum. Aláírás.

Ilyen sorok maradtak a főnök ur után. A kasszában nem maradt semmi.

Dagad a Ciumetti-botrány

Bukarest, június 3.

Szenzációs politikai bűntény tartja izgalomban már hetek óta a főváros lakosságát. A Vaszgárda feloszlását, illetve a Duca meggyilkolását követő letartóztatások során ugyanis őrizetbe vették a Vaszgárda főpénztárosát, Sterie Ciumetti tanárt, akit pár nap múlva átlőtt fejével találtak meg egyik külvárosi ház alatt.

Első pillanatban mindenki azt hitte, hogy öngyilkosság történt. A halott özvegye azonban fölkereste az ellenzéki pártvezéreket, a kikkel közölte azt a gyanúját, hogy férjét, a kinek fontos szerepe volt a Vaszgárda szervezetében,

politikai ellenfelei tették el láb alól.

Az ügyben két parlamenti interpelláció hangzott el. A kormány részéről Jamandi alminiszter válaszolt az interpellációkra és kijelentette, hogy a kormány magáévá teszi az ellenzéki képviselők panaszát, egyben intézkedni fog, hogy az igazságszolgáltatás a legnagyobb eréllyel vizsgálja ki Ciumetti halálának körülményeit.

NEGRESCU KOMISZAR AZT VALLJA, HOGY „FELSŐBB PARANCRA” DOLGOZOTT

Az ilfovi törvényszék főügyésze Tretinescu Mircea vizsgálóbíróként osztotta ki az ügyet, aki megállapította, hogy Ciumetti Negrescu Aurelian kerületi rendőrkapitány tartóztatta le. Kihallgatása során Negrescu kijelentette,

hogy felsőbb parancsra dolgozott, a rendőrségen ugyan azt hitték, hogy Corneliu Zelea Codreanu Ciumetti lakásán tartózkodik. Codreanu ugyan nem találta ott, de hogy na térjen „üres kézzel” haza: letartóztatta Ciumetti, akiről tudta, hogy egyike a Vaszgárda kapitánya bizalmasainak. Ő Ciumetti előírásosan átadta a főkapitányságon, egyebet nem tud róla mondani.

A vizsgálóbíró nem tartotta kielégítőnek Negrescu komiszár magyarázatát s ezért előzetes letartóztatásba helyezte.

SZENZÁCIÓS FORDULAT VÁRHATO

A fogságban ugrálszik megtört Negrescu, legutolsó kihallgatásán során ugyanis megnevezte azokat a rendőrtiszteket, akik tőle Ciumetti átvették.

Közölte azt is a vizsgálóbíróval, hogy ezek a rendőrtisztek, névszerint Panova és Mateescu komiszárok, kitépték a beutalási könyvnek azt a lapját, amire Ciumetti nevét vezette rá, majd átvették a foglyot, autóbá ültek vele és elhajtottak.

A vizsgálóbíró tegnap beidézte Panova és Mateescu rendőrtiszteket. Kihallgatásuk egész nap szakadatlanul tartott. Tekintve, hogy súlyos gyanúok merültek fel Panova bűnössége mellett, a vizsgálóbíró a nyomozás érdekében letartóztatta és azonnal átszállította a Vácsesti fegyházba.

A fővárosi lapok szerint az ügyben szenzációs fordulat várható.

Akad azért amerikai izü kaland Aradon is

A nászéjszakán rabolták el egy amerikai magyar újságíró újdonsült feleségét Aradon — És, hogy csikágói leveője is legyen a dolognak — rendőrtiszt volt az aradi asszonyrabló

Arad, június 3

Nagy Sándor, a Detroitban megjelenő Hungarian Daily News munkatársa, nemrégiben hazalátogatott Aradra. Hosszu ideje él már Amerikában, mindössze két hónap választja el attól, hogy megkapja az amerikai állampolgárságot, Tulajdonképpen megmagyarázhatatlan, hogy miért is sietett úgy ezzel az aradi látogatással, ha már két hónap múlva mint amerikai állampolgár jelentkezhetett volna itthon s mint amerikai állampolgár vihetne volna haza aradi menyasszonyát, Dupák Gizellát.

Az amerikai stilushoz azonban hozzátartozik az, hogy az emberek gyorsan cselekedjenek, ha már nem gondolkoznak olyan gyorsan. Nagy Sándort is elfogta részben a honvágy, részben pedig az az ugyancsak megmagyarázhatatlan valami, mi az Amerikában élő embereket arra ingerli, hogy ha már megházasodnak, hát európai asszonyt vegyenek feleségül. — Nagy Sándor is erőt vett ez az indoklatlan hajlam. A baj csak az volt, hogy az az asszony, akit kiszemelt magának, hosszú idő óta merev barátságban élt Vladislav rendőrtiszttel s ez a barátság nem volt titok. Nagy Sándor azonban már amerikaiaknak érezte magát s azért az egy nemesbb végén fogta a dolgot. Egyszerűen felment a rendőrtiszthez s ezt mondta neki:

— „Mister, én nem törődöm a multtal, viszont mint férfi, becsülöm az ön elkötelezettségét. Nem akarom elvenni önöt a nőt az ön tudta és beleegyezése nélkül s éppen azért tíz napi gondolkodás után adok. Ha lemond róla, úgy én feleségül veszem, ha ragaszkodik hozzá, úgy maradjon az övé.”

A rendőrtisztet nyilván meghatotta ez a férfias viselkedés. Elfogadta a gondolkozási időt. Aztán pár nappal ez előtt a „yenki” után ízent s közölte vele hogy lemond a nőről abban az esetben, ha a házasság során soha fel nem hányja a „mister” a feleségének, hogy már más is volt előtte. Nagy Sándor rendbenlévőnek találta a kikötést s az esküvő pénteken megtörtént.

A „mister” a Dohány-utca 17 szám alatt lakott s ide vitte magához nászéjszákára újdonsült feleségét Lefeküdtek ugyan, de még nem aludtak, amikor — úgy 11 óra tájt — valaki megzörgette a nagy ablakot. Nagy Sándor az ablakhoz szaladt.

Egy férfit látott kint állani. A férfiben Vladislav rendőrtisztet vélte felismerni. Nem tudta elképzelni, hogy mi baja lehet a rendőrtisztnak s visszalépett, hogy valami ruhát kapjon magára. Közben aztán egészen meglepő — még az amerikai gyorsasághoz szokott Nagy Sándornak is meglepő — dolog történt. A kíváncsiság az új asszonyt is az ablakhoz csalta. Nagy

Sándor éppen a nadrágját kapta magára, amikor

az ablak hangos robajjal betört és egy férfiak benyúlt, az egy szál hálóingben levő asszonyt átölelte és kirántotta az ablakon.

Nagy Sándor már rohant is de egy revolver csöve meredt a mellének. A revolvert egy rendőrt tartotta. És a revolver rámeredt mindaddig, amíg az asszonyt a ház előtt álló gépkocsiba nem hucolták s amíg a bérkocsi el nem porzott az utcán. Akkor a rendőrt is eltűnt. Nagy Sándor pedig megdörzsölte a szemét: *álmodik, vagy pedig igazán Csikágóban van?*

A következő pillanatban már feltépte az ajtót és száguldozott a rendőrségre. A gépkocsi számát szerezésre megláthatta és megjegyezte: 1112 számot viselt és láthatólag aradi bérkocsi volt. A rendőrségen Bugnariu rendőrtiszt fogadta a lihegő embert. Mosolygott és hitetlenkedett az asszonyrablási „mesén”. Aztán a kérdések özönével árasztotta el a panaszt. Valóban megesküdtek-e? Tudja ezt igazolni házasságlevellel? Nem tudja? Miért nem tudja? Igazán román állampolgár? Miként akarta kivinni Amerikába a feleségét? stb., stb. A kérdések egymást érték, a jegyzőkönyv azonban nem akart megszülni. Bugnariu még mindig kételkedett és még mindig vonakodott. Végül Nagy Sándor elvesztette azt a hidegvért, amelyet Detroitban sajátított el, hátat fordított és elrohant a rendőrségről. Elhatározta, hogy maga nyomoz elrabolt felesége után.

Nehéz dolga éppen nem volt. A 1112 számú aradi bérkocsit hamar megtalálta. Vallatni kezdte a gépkocsit s lassan kiszedte belőle, hogy a kocsit valóban Vladislav rendőrtiszt bérelte. Azt mondta, hogy nyomozni megy, a soffor tehát ne vegyen tudomást semmiről, bármi történjen is.

Nagy Sándor tehát megtudta azt, amit amugyis sejtett. Egyebet azonban nem tudott meg, főként nem tudta meg azt, hogy hol is lehet most a felesége. Kénytelen volt megvárni a reggelt s újra jelentkezni a rendőrségen, hogy most már szabályos bűnvádi feljelentést tegyen Vladislav rendőrtiszttel ellen.

Ebben a pillanatban így áll a dolog. Illetőleg történt valami még: a nyomozást a rendőrség bevezette.

Nagy Sándor pedig, ha hozzájut asszonyához s ha az asszonnyal visszatérhet Detroitba, írhat lapjában egy színes cikket romániai kalandjáról. A cikknek ezt a címet adhatja: *„Romániai Csikágója: Arad”.*

Junius 8-án a városi és községi vezetők tisztelgő menetben fognak elvonulni az uralkodó előtt

Kivételes fénnel ünnepli meg az ország a király hazatérésének évfordulóját

Tovább is érvényben marad az Averescu—Bratianu-paktum. Mihalache vasárnap Câmpulungon fog beszélni

Bukarest, június 3.

A legutolsó minisztertanácsban a kormány tagjai foglalkoztak a június 8-iki ünnepségek megrendezésének kérdésével is. A miniszterelnök kifejezte azt a kívánságát, hogy ebben az évben kivételes fénnel ünnepelje meg az ország Károly király hazatérésének negyedik évfordulóját. A minisztertanács megbízta a belügyminisztert az ünnepség részletes programjának elkészítésével s a határozat alapján a belügyminisztériumban már meg is kezdődtek az előkészítő munkálatok.

A végleges program még nincs teljesen kész, annyit azonban sikerült megtudnunk, hogy a június 8-iki nemzeti ünnepnek legjelentősebb mozzanata az a hatalmas felvonulás lesz, amelynek során az ország polgármesterei és községi bírái fejezik ki hódolatukat az uralkodó előtt.

A belügyminisztérium ebben az értelemben már ki is küldte körleveleit a községek vezetőihez, akik a calea-victoriei királyi palota előtt fognak elvonulni, ahol az uralkodó az erkélyről fogadja a városok és falvak tisztelgését.

Délben a római arénában nagy ünnepség kezdődik, melyen a kormány tagjain kívül megjelenik a király is, Miklós herceg, Mihály vajda, Mária királyné és Erzsébet görög királyné kíséretében.

Ezalkalommal a király beszédet fog mondani, amit rádió közvetítenek.

Este fátylasmenet fogja bejárni a főváros utcáit.

A belügyminisztériummal egyidejűleg a közoktatásiügyi minisztérium is intézkedett, hogy az iskolák kellőképpen ünnepeljék meg a nevezetes napot.

AZ ESEMÉNYEK MINKET IGAZOLTAK. — JELENTETTE KI BRATIANU GYÖRGY

A belpolitikában minden vonalon nagy szelcsendet lehet tapasztalni. Egyedül a néppárt hivatalos lapja próbálja a kormány helyzetének megvilágítását úgy beállítani, mintha ez csak ideiglenes elintézés lenne annak a problémának, mely — az Indreptarea szerint — ma is aktuális. Ebben a hangnemben Gheorghe Bratianu lapja is, ugyanakkor élesen támadja a nemzeti-parasztpártot, melynek magatartását a „haszonlesők szövetségének” minősíti.

Tegnap este Bratianu György nagy beszédet mondott az újliberálisok fővárosi szervezetének elnöki tanácsülésén. Megállapította,

A budapesti tornászvilágbajnokság legújabb eredményei: Svájc vezet minden vonalon

Budapest, június 3.

A Budapesten folyó tornászvilágbajnokság során a helyzet a következőképpen alakult: Nyújtón: világbajnok Winter német 19.65 ponttal. 2-ik Sandroek német és 3-ik Mieze. — Korlátlan: világbajnok Mack svájci 19.75 ponttal. 2-ik Walter svájci 19.25 ponttal és 3-ik Bach svájci 19.20 ponttal. — Lovon világbajnok Mack svájci 19.15, 2-ik Steinemann svájci 18.90 és 3-ik Hadek cseh 18.75 ponttal. Lóugrásban: világbajnok Mack svájci 20 pont-

tal, aki az elérhető pontszámok maximumát érte el, 2-ik Steinemann svájci 19.40 és 3-ik Nerri olasz 19.20 ponttal. Gyűrűn világbajnok Hudecz cseh 19.45 ponttal, 2-ik Kollinger cseh és 3-ik Loqelin luxemburgi.

Az összetett világbajnoki versenyen a következő pontarányok alakultak ki: Mack svájci 115.20, Bach svájci 110.10 és Nerri olasz 109.75 pontot ér el.

Az összetett csapatverseny lapunk zártakor még folyik. Eddig Svájc vezet, míg második Németország.

Politikáról sem Belgrádban, sem Budapesten nem tárgyalt, mivel ez nem is volt utjának célja.

MOSZKVBAN 100 ÉS 150 SZÁZALEK-KAL EMELTÉK A KENYÉR ÁRÁT

mert a beérkezett jelentések szerint, különösen Ukrajnában és Déloroszországban, rendkívül rosszak a terméskilátások.

Altalában arra számítanak, hogy az idei termés legalább 50 százalékkal rosszabb lesz a tavalyinál.

MEGGYILKOLTAK EGY APACAT

A budapesti Szociális Misszió Társulat noviciusa, Demeter Irén, három másik apáca kíséretében a szegvári zárdába ment. Az ország-uton egyszerre lövés dördült el és Demeter Irén golyótlal találvá összeesett. Rövid szenvedés után, mielőtt még segítséget hozhattak volna számára, Demeter Irén meghalt.

A gyilkost Burger Sándor vásári árus személyében elfogták. Azt vallotta, hogy részeg volt és vaktában lövöldözött az országúton.

Legújabb

GÖRING NYILATKOZOTT

a Völkischer Beobachter mai számában budapesti és belgrádi utjáról.

Budapesten úgy Horthy kormányzó, mint Gömbös miniszterelnök — mondotta Göring — a legnagyobb szívvelésséggel fogadtak és ismételt bizonyítékát adták, hogy milyen szimpátiával viseltetnek a jelenlegi német rezsimmel szemben.

A jugoszláviai utjával kapcsolatban kijelentette, hogy az új jugoszláv-német kereskedelmi egyezmény igen jelentős közeledés a két ország között és a régi ellenségeskedés ma már teljesen megszűnt.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Vajdahunyad üzembehelyezte
a második nagykohót

Vajdahunyad, június 3

A vajdahunyadi állami vasöntőde tegnap ünnepélyesen üzembe helyezte második nagy ércolvasztó kohóját. Az üzembehelyezési aktusnál jelen volt a kormány kiküldöttje is, Assan alminiszter.

Amint jelentettük már, a vajdahunyadi üzembehelyezést az a körülmény tette szükségessé, hogy a belföldi vasipar, a külföldi árbehozatal csökkenése folytán kitűnően van foglalkoztatva és a vajdahunyadi nyersvas iránt egyre nagyobb kereslet mutatkozik.

A második nagy ércolvasztó üzembehelyezésével egyidejűleg fokozták a vajdahunyadi állami üzemnél a vasérc bányászatot is és ennek megfelelően emelték a munkáslétszámot.

Áru- és pénzpiac

VALUTÁK

A Nemzeti Bank árfolyama:
Svájci frank: 32.30—32.70.
Francia frank: 6.585—6.6375.
Osztrák schilling: 23.52.
Cseh korona: 4.16.
Pengő: 29.24.
Fontsterling: 507—517.
Lira: 8.50—8.57.
Dollár: 99.40—109.40.
Márka: 39—40.

CSIKÁGÓ

NYITÁS
Buza: május 97.12, július 92, szeptemberre nincs jegyzés.

Kukorica: májusra nincs jegyzés, július 56.75, szeptemberre nincs jegyzés.
Zab: májusra nincs jegyzés, július 42, szeptember 42.

Rozs: májusra nincs jegyzés, július 62, szeptember 64.

ZARLAT

Buza irányzat nagyon szilárd: május 103.12, —103.12, július 102.25—102.37, szeptember 103.37—102.62.

Kukorica irányzat nagyon szilárd: május 59, július 61, szeptember 62.75.

Zab erős irányzat: május 44.12, július 44.57, szeptember 45.

Rozs erős irányzat: május 63.50, július 65.62, szeptember 67.50.

WINNIPEG

NYITÁS
Buza: májusra nincs jegyzés, július 78.25, október 81.

ZARLAT

Buza nagyon erős irányzat: május 81.50—82.62, október 84.62.

Arpa: május 42, július 44, október 46.12.

LIVERPOOL

ZARLAT

Buza erős irányzat: július 4.09 egykettő, október 5.00 kétnyolcad, december 5.02 háromnegyed.

Kukorica tartott irányzat: június 6.10 egykettő, július 6.10 egykettő, augusztus 7.00.

BÉCSBEN

A gabonapiac a búzafizlet majdnem teljesen szünetelt. Belföldi búzában szintén teljesen elmaradt a kínálat, a névleges árak feladólomásokon S 34—35.50-ig terjednek. A rozspiacon említesreméltó változás nem volt. A belföldi rozsert feladólomásokon S 23.75—24.50 fizettek. A magyar rozsból szintén kisebb a kínálat, a névleges árak határállomáson 9.50—9.75 terjednek. A tengerpiacra az irányzat napokon keresztül erősen lankha volt és csak a hét vége felé javult az érdeklődés. Az árak 8.50—9.8-ig terjedtek. A zabpiacra másodikkezes magyar árut S 13 áron ajánlottak. Az árpapiac üzletlenség és gyenge.

ÁLLATPIACOK

KÜLFÖLDÖN

Grächen a sertés- és borjúvásár irányzata élénkebb nyitás után ellanyhult és az árak estek. Árak: borjú S 1.25—1.60, hussertés 1.20—1.40, zsirsertés belföldi 1.30—1.40, külföldi 1.60 élősúlykg.-ként.

BAROMFI ÉS TOJÁSPACOK

KÜLFÖLDÖN

Berlinben a vágott baromfiacra kielégítő felhozatal mellett élénk volt az üzletmenet. Első baromfiból Romániából 10, Magyarországból 1 vagon érkezett. Árak: magyar levestyuk 45—47 fontonként, vammal és költségekkel együtt.

19 milliárd lej az új költségvetés
végösszege

A költségvetéssel együtt fontos pénzügyi törvényjavaslatokat készít elő a pénzügyminisztérium

Bukarest, június 3

Az állami költségvetés összeállítására kiküldött bizottság befejezte munkáját. Az 1934—35 évi költségvetés összegét 19 milliárd 500 millió és 19 milliárd 800 millió között állapították meg.

Értesülésünk szerint nem csökkentették mindegyik minisztérium költségvetését úgy, ahogy a minisztertanács elhatározta.

A hadügyi költségvetés

anyagi kiadásait igen jelentősen fel emelték. Ezzel szemben a legtöbb minisztérium anyagi kiadásait lecsökkentették.

Az Argus szerint ezekből a költségvetési csökkentésekből, illetve emelésekből nem lehet a kormány pénzügyi politikáját illetően messzemenő következtetéseket levonni, előbb ismerni kell azokat a pénzügyi törvényjavaslatokat, melyeken most dolgoznak a pénzügyminisztériumban.

Ezek a törvényjavaslatok nagyrészt a külföldi szakértők által sugalmazott megoldásokat készítik elő.

A párisi tárgyalások ugyanis nem csupán Románia adósságainak csökkentésére vonatkoztak, hanem szöbakerültek azok a jövőbeni intézkedések is, melyek az állam hitelezőinek érdekében arra lennének hivatva, hogy olyan gazdasági politikát inauguráljanak, ami biztosítani fogja a költségvetés egyensúlyát.

A hitelezők hozzájárulnak a kamatok csökkentéséhez három éven keresztül. Ezzel szemben biztosítékokat kérnek arra nézve, hogy Románia pénzügyi politikáját ezalatt az idő alatt az újjáépítés szolgálatába állítják, úgyhogy az egység lejártakor az ország külföldi kötelezettségeinek eleget tudjon tenni.

Slavescu Victor pénzügyminiszter magáévá tette a külföldi hitelezők álláspontját és ebben az értelemben próbálta elkészíteni az új költségvetést. Szándékát

azonban nem valósíthatta meg teljes egészében egyes miniszterek ellentételese miatt. Az eredeti tervek szerint ugyanis a költségvetés egymilliárd lejjel lett volna kisebb, mint a jelenlegi.

Miért megy Slavescu Párisba?

A pénzügyminiszter tervezett párisi útjával kapcsolatban érdekes közlemény jelent meg a Tara Noastrăban.

A lap szerint Slavescu pénzügyminiszter

nem azért megy Párisba, hogy a hitelezőkkel kötött egyezményt aláírja, erre megvan a felhatalmazása Zanceanu meghatalmazott miniszternek.

Slavescu utjának célja — a Tara Noastră szerint — hogy

Romániának a Banque de Paris et des Pays Bas-nál elfekvő 300 millió aranyfej értékű letétjének sorsa felől tárgyaljon a hivatalos pénzügyi és hitelezői körökkel.

A Nemzeti Bank és az erdélyi román bankok előkészületei az adósok perelésére

Még a konverzió végrehajtási utasításának megjelenése előtt perlik, akik nem tudják igazolni konverziós jogosultságukat

(Bukarest) A Nemzeti Bank néhány nappal ezelőtt bizalmas rendeletet küldött vidéki fiókjához, amelyben utasította azokat, hogy a pénzintézetek által a multban náluk visszleszámitolt váltóanyagot, amely mezőgazdasági vagy városi konverzió alá esik, szigorúan vizsgálják felül és rostálják meg. A Nemzeti Bank vidéki fiókjai a rendelet vétele után most minden olyan bankadóst, akinek a váltója náluk van, felszólítják, hogy igazolják, jogosult-e minden kétséget kizáróan a konverzióra vagy sem!

Igazolásul a Nemzeti Bank fiókjai a mezőgazdasági váltóadósoknál azt fogadják el, ha a jegyző és az adóhivatal igazolja, hogy a váltóadós összjövedelmének 30 százaléka mezőgazdasági, a városi váltóadósoknál pedig, hogy a konverziós

törvény feltételeinek megfelel és feltétlenül joga van a városi konverzióra.

Mint értesülünk, a Nemzeti Bank a váltóanyagának ilyenentén való átrostálása után,

mindazokat a váltóadósokat azonnal perelni fogja, akik nem igazolták konverziós jogosultságukat, vagy annak igazolását a Nemzeti Bank nem fogadta el.

A Nemzeti Banknak ez az intézkedése két okból is feltűnő. Először még nem jelent meg a konverziós törvény végrehajtási utasítása és így igen sok — éppen a konverzió jogosultságának megállapítására vonatkozó pont még tisztázatlan. Másodszor pedig, a multban a Nemzeti Bank nem hajtotta be közvetlenül az

adósok a nála visszleszámitolt váltó értékét, vagyis a váltóadóssal nem tárgyalt, hanem csakis azzal a pénzintézettel, a mely nála a váltót visszleszámitolta.

Ugyáltszik, a Nemzeti Bank most ki akarja kapcsolni a pénzintézeteket ezeknek a váltóknak a rendezéséből, ami bankkörökben érthető feltűnést kelt. Ami pedig a megkezdett váltórostálást illeti, hát az egyelőre legalább is korai mindaddig, amíg a konverziós törvény végrehajtási utasítása meg nem jelenik.

Érdekes különben, hogy a Solidaritatea, az erdélyi román bankok szövetségébe tömörült pénzintézetek — felbuzdulva a Nemzeti Bank példáján, — szintén felszólították váltóadósaikat, hogy kétséget kizáróan igazolják konverziós jogukat, különben azonnal perlik őket.

A Nemzeti Bank rendelete a
csehszlovákiai kereskedelmi for-
galom pénzügyi bonyolításáról

Bukarest, június 3.

A Nemzeti Bank rendeletet adott ki a csehszlovákiai kereskedelmi forgalom pénzügyi lebonyolításáról kliring és kompenzáció útján.

Eszerint a Csehszlovákiából 1933 december 31-ig behozott áruk értékét kliring útján kell kifizetni. Az 1933 december 31 és 1934 április 5-ike közötti behozatalt nagy kliring útján vagy szabad választáson alapuló magánkompenzációs uton kell rendezni. Az 1934 április 5-ike utáni behozatalt 5 ezer csehszlovákiai kliring útján, 5000 csehszlovákiai felül magánkom-

penzáció útján kell kifizetni.

A már effektuált behozatal után a kompenzációt a Nemzeti Banktól kell kérni két cseh-kompenzációs formuláron, ha azonban új behozatalról van szó, akkor az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium behozatalt szabályozó igazgatóságának kompenzációs osztályától kell kérni az engedélyt.

Az 5000 csehszlovákiai felül behozatalnál „A”-formuláron, ha 5000 csehszlovákiai alul van, „C”-erere de import” felirattal ellátott formuláron.

A magán- és fűrdőbefizetéseknél fennmarad az eddigi rendszer.

költségvetésbe felvett jövedelmekről rendelkez-

zen. Ezért felhívjuk Brassó város lakosságát, hogy az előírt taxákat előre évnegyedenként, minden felszólítás nélkül, pontosan fizossék meg.

Figyelmeztetjük a polgártársakat, hogy ha ezen fizetési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a község behajtásáról szóló törvény intézkedéseit szigorúan kell hogy alkalmazzuk, miáltal a költségek a késedelmi kamatok és

behajtási költségek felszámítása folytán, lényegesen felemelkednek.

Tudatjuk továbbá, hogy az ingatlanok, bér-értékek, cégtáblák és reklámok, valamint a járművek lovak, és kutyák után mult évben beszedett díjak, valamint a tűzoltási díjak is a folyó költségvetési évre is változatlanul meg-tartatnak.

Az adótárgynak minden felosztása, elidegese, vagy átalakítása 15 napon belül a városi tanácsnál bejelentendő. Ezen határidő után, valamint egy lezárt számadási idő után beadott felszólamlások, figyelembe nem vehetők.

Mintán a városi jövedelemnek egy nagy része a pénzügyigazgatóságnál fizetett adók után kirozott aditionális hányadrészekből (cotele aditionale) áll, felhívjuk végül a közönséget, hogy a pénzügyigazgatóságnál minden adófizetés alkalmával ezen, a várost illető hányadrészeknek az adófizetési nyugtában való feltüntetését kérje, hogy ezáltal a várost illető pénzek minden, az adóbehajtási hatóságnál (perceptiánál) eszközölt fizetés után beszédhetők és így a városi építési program keresztül vihető legyen.

Az adófizető polgártársak érdekében, hogy megóvjuk a behajtás kellemetlen következményeitől, a kiadások felemelésétől, valamint a büntető rendszabályok alkalmazásától, azaz a vízvezeték, vagy csatorna lezárásától felhívjuk, hogy az esedékes községi és állami adót és pótdót (Métékeket és díjakat) pontosan minden negyedév elején fizessék meg.

Brassó, la 24. Mai 1934.

Comisia Interimară:

Preşedinte: Secretar General:
Dr. Filimon Bogdan m.p. Romulus Maxim m.p.

SPORT

Uiabb öldöklő küzdelem után a világbajnokságon:

Olaszország—Spanyolország 1:0 (1:0)

Firenze, június 3.

A Berta stadionban huszonötezer néző előtt ismételték meg a csütörtöki, meghosszabbítás után is döntetlenül maradt olasz—spanyol futballvilágbajnoki mérkőzést. Az újabb találkozó rendkívül kemény küzdelmet, helyenként igen durva játékot hozott. Az olasz közönség — középeurópai felfogás szerint — elképzelhetetlen hevességgel lelkesítette csapatát. Ami annyira zavarta Meret franciá bírót, hogy többször tévesen ítélkezett.

A döntő gól az első félidő 11. percében esett. Meazza kornerből hálóbá fejelte a labdát.

Az első félidő végefelé Monsiglio lerugta Besch spanyol balszélsőt, a spanyolok

tíz emberrel védekezésre szorultak, de Zamora a leglehetősebb helyzetekben is védte a sorozatos lövéseket.

A mérkőzés tulajdonképpen döntetlen. De a közönség terrorja miatt

a bíró nem adta meg a spanyolok második félidőben rugott teljesen szabályos gólját.

Futballkacsa

röppent fel az osztrák—magyar mérkőzéssel kapcsolatban. „A magyarok ónak”. „A FIFA kiküldöttje jelenlétében a mérkőzés újrátjátszását javasolja”. És hasonló... Mondani sem kell, hogy ez csak jámbor és felelőtlen vélemény volt. A futballkacsa felrepült és minden egyéb lekezeléstől eltekintve lelőtte már az az egyszerű tény, hogy

190 kilométeres átlagsebességű új országos rekord várható a vasárnapi brassói autóversenyen

A motorkerékpár-rekordot is „kivézés” fenyegeti

Brassó, június 3.

Napok óta motorberregéstől hangos a Brassó és Derestye közötti országot. A vasárnapi nagy autó- és motorkerékpárverseny résztvevői „futják be” gépeiket.

Nagy feltűnést keltett Nadu, Románia egyik legjobb autóversenyzője, aki, nem kevesebb, mint

Ezek után vasárnap a középdöntőben ez a két mérkőzés lesz:

Ausztria—Olaszország,
Németország—Csehszlovákia.

Az olasz—osztrák Milánóban, a cseh—német Rómában lesz.

Legújabb jelentés szerint téves híradás volt, hogy Zamora védett. A nagy spanyol kapus az első mérkőzésen megsérült. Éppen olyan jól védett azonban helyettese, Vidal is.

A mérkőzés különben helyenként inkább boxmeccs és bikaviadal volt. Rögön az olasz gól után újra nagy kavargás támadt a spanyol kapu előtt. A játékosok ütötték, verték egymást. Csinos kis verekedés volt és a bíró elfordult, hogy — ne lássa... Nem merte látni... Allemandi, az olasz centerhalf és Chacho, a spanyol összekötő a 31. percben szabályos ökölvívőmérkőzésbe kezdtek. A bíró választotta el őket, de kiállítani nem volt bátorsága. A botrányok végig ismétlődtek.

a FIFA kiküldöttje Mauro — maga is olasz...

„JUBILEUM” VOLT a bolognai osztrák—magyar mérkőzés. A két nemzet csapata most találkozott hetvenötödik alkalommal.

15 nap ezentúl a profik nemzetközi kiadatásának ideje — ezt a fontos határozatot hozta a FIFA római ülése.

FRANKFURT

Eintracht—Budai 3:0 (2:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Egy az 4 lel. vastag betűkből 8 lel. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismételt feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

50 HP. használt, üzemképes, jókarban levő, lehetőleg újabb konstrukciójú szivószivattyút keresünk, lehetőleg faelgázosítóval, kizárólag olcsó árban. Székgyár, Sighet. 12608

Gattert, 18", 24", lehetőleg Schnellaufer, megvételre keresek. Ajánlatokat „Komplett” jellegre a csikszeredei fiókkiadóhoz címezendők. 12609

Gyapjufésülőgép eladó, tépővel. Cim: Sándor József, Baraolt. 12587

Eladó jókarban levő Blüthner zongora. Közelebbit Karl Einschenknél, Brassó, Fekete-utca (Str. Regina Maria) 50.

Veszek szeszgyári, folyton működő készüléket és vashordókat. Hermann, gépkereskedő, Braşov, Str. Castelului 98.

Fogorvosi használt szék, műszereket vennék. Izrael Adolf vasúti, Aiud. 12630

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara köve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Allást keres

Kaucióképes utazó, bevezetett vevőkörrel, keres képviselőket. Ajánlatokat „Agilis” jellegre a brassói kiadó továbbítja. 12606

Fiatall tisztviselő alkalmazást keres. Ajánlatokat „Vidék” jellegre a brassói kiadóba. 12631

Allást keres

Diplomás gyógyszerész kolléginát, kollégát alkalmazni kíván. Ajánlatát Foto Adler, Braşov, Str. Regele Carol 12. 12607

Fiatall fényképész-laboráns, főképpen amatőr munkákhoz, azonnali belépésre keresek. Foto Miklós, Orsova. 12612

Erdély részére keresünk utazót, autógumi vulkanizálásra. Kereset havonta 20.000 lej. B. Morariu (Uzina) Călan, jud. Hunedoara. 12592

Erdély, Bánát részére agilis és kaucióképes képviselők keresetnek. Cim 12634. sz. alatt a brassói kiadóban.

Lakás

Sepsiszentgyörgyön július 1-ére 2—3 szobás, fürdőszobás lakást keresek. Lehetőleg külön udvarban, portmentes utcában. Ajánlatokat hasznabéri összeg, utca és házszám feltüntetésével „L. B.” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 12611

Végyes

Dentist Dávid Mihail, műszaki foggyógyászati munkákat tíz százalékkal olcsóbban végzi. Brassó, Victoriei 11. 12629

Házasság

Fiatall munkavezető, prima szakérő és jó megjelenésű, feleségül vennék olyan 18—25 éves leányt, akinek hozmánya valamilyen üzem, vagy kisebb gyártelep, amelyet saját tulajdonnyal gyártásával bővítenék ki. Szíves választást levelezés megkezdése végett „Szerelem” valakiért dolgozni” jellegre a brassói kiadóba kérem. 12633

Tiszta szerencse, hogy kapható a csodálatos megbízható készítmény

reggel 8 órakor kezdődik — a rekord vé-
dője Ghica herceg is indul.

A motorkerékpárosok között legnagyobb érdeklődés Papan főhadnagy és a bukaresti mezőkön kívül Cantacuzino herceg startját előzi meg. A jelenlegi rekordot Marin Moraru 1926-ban elért eredménye tartja 141 km-rel.

Ezt többen is túlszárnyalhatják.

Érdekessége a versenynél Closs mérnök indulása. A kiváló hölgyversenyző feltétlenül megjavítja a 250 köbcentiméteres kategóriában a román hölgyrekordot.

Frim bobvilágban'no' kapta Románia idei sportnagydíját

Bukarest, június 3.

Románia sportnagydíját a június 3-iki Sport Napon osztják ki ünnepélyesen annak, aki az év folyamán a legnagyobb sportteljesítményt nyújtva szerzett dicsőséget Romániának.

Az idén három komoly jelölt volt a díjra:

Frim, a világbajnokságot szerzett bobversenyző, Gáll, a brassói IAR emlékeztetésen hősiességben Balkán-olimpiát nyerő maratonsfutó, és Machedon főhadnagy, aki a táplavaglásban javította meg a világrekordot.

Az UFSR ünnepi ülésén most úgy döntöttek, hogy

Frim mérnök kapja az idej sportnagydíjat, bobvilágban'no' (Frim volt a bob vezetője).

Ezenkívül többeket a „különleges sportteljesítmények érdemével” tüntetnek ki. Megpedig a következőket:

Gáll maratonsfutót,
Machedon főhadnagyot,
Cantacuzino herceget, a legjobb romániai all round sportembert.
Vogl válogatott hátvédet, mert több

mint huszonötöt játszott Románia csapatában.

Balecescu őrnagyot, aki külföldi lovasversenyeken szerepelt sikerrel.

Dumitrescu mérnököt — Frim társát a bobvilágban'no'ságban.

Torna

A BUDAPESTI TORNÁSZVILÁGBAJNOKSÁG ELSŐ NAPJÁN

már a legkomolyabb küzdelmek győnyörködtették a nézőket. A helyzet csütörtökön este:

Férfi csapatversenyben Svájc vezet, igen jól felkészült csapatával, utána — a nemzetközi tornászövetségbe a budapesti kongresszuson felvett — Németország, majd Olaszország következnek. Az ezutáni sorrend: Magyarország, Csehszlovákia, Luxemburg.

A női versenyben Csehszlovákia másfél ponttal vezet Magyarország előtt.

Egyéni világbajnokságban is svájci versenyző vezet.

Tenisz

BALTIMORE

USA—Mexikó 2:0.

A Davis Cup amerikai zónadöntője.

USA könnyen nyer:

Sidney Wood—Roes 6:3, 6:2, 6:2.

Stoeffen—Petapia 6:2, 6:3, 6:1.

Mexikó az Egyesült Államok mellett még a tenisz gyerekcipőit tapossai.

Crawford és Cramm a francia nemzetközi bajnokság döntőjébe kerültek. Az izgalmas középdöntők eredményei:

Cramm német—Stefani olasz 3:6, 6:4, 6:1, 3:6, 6:2.

Crawford ausztrál—Boussus francia 6:3, 2:6, 7:5, 6:4.

Hosszu-utca 14 alatt kiadó

4 szobás lakás, konyha, fürdőszoba stb. szeptember 1-től.

Ugyanott bútorozott szoba, garázs, műhely.

PÁLYAZAT

A Brassói Turista Egyesület pályázatot hirdet egy tisztviselői állás azonnali betöltésére. Pályázhatnak: mindhárom erdélyi nyelvet beszélő, könyvelésben is jártas, garanciaképes 25—35 éves korban levő férfiak. Írásbeli pályázatokat legkésőbb június hó 10-ig Bojér Sándor könyvkereskedő, egyesületi pénztárnoknál, Str. Regele Carol 46. szám alatt adandók be.

Maloméptéshez

területet adnék annak, aki Balavásár, Egerstő, Fületeke és Szénaverős köz ségek részére malmot építene. A felsorolt 4 községen kívül még több község gravitál oda. Bővebb felvilágosítást ad Farkas János. Finitelnic p u Balauzeri iud Iárnava Mica

ITT A NYÁR!

Jelentkezik már a rádiózók ellensége: a légköri zavar. Zajmentes, sőt tengerentúli (gyarmati) vételt csak a rövid hullám biztosít.

INGELEN ultra-super
LUMOPHON
HORNYPHON
BELMONT

„NOVY”-RÁDIO

Brassó, Rózsater 19 Telefon 1—99.

Teniszülők 280 lejtől 2200 lejtig

Szakszertü komplett hurozás és javítás legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor-utca 24

„ELASTIK”, a kiváló minőségű patentmatrac, valamint minden finom párnázott bútor készíti BINDER A. kárpitos és díszítő Butorraktár. Brassó, Kapu utca 55, (az udvarban).

Savanyu bort, főleg az 1933 évi termeléstü savanykásitü bort kedvezően megédesíti a

RÉPÁTI BORVIZ

Kapható vendéglőkben és fűszerüzletekben. Forráskelőség Brassó, Juiu Maniu (Vasut-utcai 29.

Biri néni

szakácskönyve a legjobb s mégis a legolcsóbb. Ismét kapható mindenütt. Kemény kötésben 100— lej. Postán utánvétellel szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya.

SZABÓ MÁRTON

Brassó, Hosszu utca 74.

Az 1929 és 1933 évi kiállítások aranyéremmel kitüntetve.

Első brassói specialisan berendezett autógumüzem

Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.